NĂM THỨ MƯỜI SÁU — 2e Année — 1925 — MỖI SỐ : 0$04 — JEUDI 10 DECEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 84 14

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Miên, Pháp-quốc và các thuộc-địa Pháp	8$00	4$50	2$60	1$00
Ngoại-quốc	14 00	7 00	3 60	
Các làng và các công-sở	10 00	5 00	2 50	

Mua báo xin gửi tiền trước. Báo sẽ thôi ngay khi hết hạn. Đổi chỗ ở xin báo trước 15 ngày. Thư hỏi mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres et mandats doivent être adressés au directeur. 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAN-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE n° 180

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m.
Petites annonces classées . . . 0$20 la ligne

Lại bàn về cái vấn-đề sơ-đẳng giáo-dục ở trong nước ta bây giờ

III

Ấy chính-phủ đổi lại cái chương-trình sơ-học cho học các môn thường-thức bằng quốc-văn, rất cần mà rất ích cho sự học của người mình, khiến cho ai cũng lấy làm băn-khoăn hối-hận như thế. Nay muốn cho sự học trong xứ này khỏi sai đường lạc lối để hòng thu được cái kết-quả sự học viên mãn hoàn toàn, phu cái bụng nhân dân cổ vũ hoan-nghênh như thế; nhưng chỉ đổi lại cái chương-trình mà không chỉnh-đốn lại phép dạy, chăm-chỉ đến cách dạy, nhất là không luyện tập cho có thầy dạy thì lại rất thiệt mà rất hại cho sự học của người mình, khiến cho ai cũng lấy làm băn-khoăn hối-hận như thế. Nay muốn cho sự học trong xứ này khỏi sai đường lạc lối để hòng thu được cái kết-quả sự học viên mãn hoàn toàn, phu cái bụng nhân dân cổ vũ hoan-nghênh mà khỏi sinh ra cái điều người ta băn-khoăn hối hận, thì trước hết là thỉnh cầu với chính-phủ đã đổi lại cái chương-trình học phải chỉnh-đốn lại cả phép dạy, chăm-chỉ đến cả cách dạy, nhất là phải luyện tập cho có thầy dạy mới nên.

1° Xin nói về cái chương-trình học đổi lại bây giờ thì chỉ có ba lớp dưới về bậc tiểu-học dạy các môn toàn bằng quốc-văn, còn từ lớp trung-đẳng trở lên thì dạy chữ Tây, mà nói cho đúng ra thì không phải là học ngữ-điển, học văn-pháp chữ Tây, lại là học các môn toàn bằng chữ Tây cả. Học như thế thì cái học các môn phổ-thông học bằng quốc-văn ở ba lớp dưới, còn ít ỏi thì giờ quá, còn sơ-sài công-khóa quá, đã có lấy gì gọi được là phổ-thông, mà thi tốt-nghiệp sơ-học yếu-lược rồi, thì lên lớp trung-đẳng đã phải học toàn chữ Tây mà lại lấp lại những bài chữ Tây dạy về các môn học phổ-thông; ấy mới khổn. học địa-dư nước nhà, học lịch-sử tổ-tiên, học luân-lý, học vệ-sinh, học thường-thức về nông công-thương, học thiên-lý về cách-trí điện hóa mà nhẽ học bằng một thứ tiếng ngoài không nghe đến không nói đến bao giờ, lời giảng nghĩa của thầy không hiểu, mạch lạc câu văn trong sách không thông; rút cục lại các môn học phổ-thông cần cho một người học-trò tiểu-học phải có, mà tức là cần cho cả đời người ta sinh-hoạt, làm nghề làm nghiệp, làm chủ trong nhà, làm dân trong nước không có không xong, khi học bằng quốc-văn ở ba lớp dưới đã chưa lý-hội được bao nhiêu, đến khi học bằng chữ Tây ở hai lớp trên cũng chẳng lý-hội thêm gì được cả; thì tốt-nghiệp sơ-học dù có đậu, mà kỳ thực những học-thức về cái nền sơ học vẫn lờ mờ mù-mịt như chim chích vào rừng; trả chữ nhà trường mà về đến chỗ gia-đình làng xóm trong ấy vẫn rỗng tuếch, trí khôn vẫn lu lờ, vẫn không có năng-lực gì mà tự mưu sinh kế, tự trị thân mình, xử thế tiếp nhân cũng dở-dang lố-lỉnh cả, thật là cây không biết cuốc không bay, đi buôn thì đầu, làm thợ thì vụng, thò đâu dại đấy, làm gì hỏng nấy, lắc-cắc cái vai rộng sức dài túi cơm giá áo, chỉ làm con sâu cái mọt báo có cha mẹ, nhiều bại đồng-bào; về các môn học phổ-thông thì thế, mà về chữ Tây thì ngữ-điển cùng văn-pháp không học được bao nhiêu, không sành được mẹo đặt câu, không nhớ được nhiều nghĩa chữ, cũng chẳng đủ gì được để giao-thiệp về công việc với người Pháp hoặc là để theo kịp nền trung học cao-học dạy toàn chữ Tây. Tóm lại thì cái chương-trình sơ-học sửa đổi dở-dang như thế này, không ích về sự học phổ-thông được bao nhiêu mà có hại về học chữ Tây nhiều, trình-độ học-trò tốt-nghiệp sơ-học chẳng những không hơn trước, mà có phần kém rất nhiều; tưởng chính-phủ cũng không ngờ đâu sự học cải-lương mà trở thành ra bất lương như thế.

Nay xin chính-phủ đổi hẳn lại chương-trình sơ-học, cho năm lớp sơ học học về các môn thường thức toàn dạy bằng quốc-văn, thì tốt-nghiệp sơ-học toàn bằng, quốc-văn; sơ-học tốt-nghiệp rồi, mà người nào có thể theo học được nữa thì cho vào học lớp Pháp-văn dự-bị độ ba năm, chuyên học về ngữ-điển văn-Pháp chữ Tây, như lớp học chữ Anh chữ Pháp của các trường học người Tàu người Nhật. Thiết tưởng học một thứ chữ thứ tiếng ngoại quốc mà chuyên trị về ngữ-điển về văn-pháp, lại khéo dùng các phương-pháp giản-tiệp như thế, thì trong cái thời hạn ba bốn năm cũng đã có thể thông mạch sách, hiểu tiếng nói vẫn đạp ứng đối được thừa đi. Bấy giờ người nào muốn học lên các bậc trên thì cũng không có lo gì non sức, cũng có thể nghiên cứu được những học-lý tinh thâm; mà người nào không học được lý cùng thì xoay ra lập nghiệp mưu-sinh, thường-thức đã đầy đủ, giao-thiệp cũng đủ dùng, không ai đến nỗi dở-dang lố-lỉnh. Cái chương-trình sơ-học mới thật tạm gọi được là hoàn-toàn vậy.

(Còn nữa)

T.

Vô-tuyến-điện

Ngày 11 décembre 1926

Nước Pháp

Hội-đồng các quan đại sứ

Hội-đồng các quan đại sứ xét ra rằng những lời cầu tương Von Pauwels không thể mong được và như thế không chịu tuân các khoản của hội đồng yên ổn. Vậy hội-đồng không có thể ưng cho chánh phủ Đức được thanh khoản về việc các khoản binh này sẽ thi hành nốt cũng vậy. Số là tướng Von Pauwels có nói nước Đức có quyền đặt các đồn binh phòng thủ cũng mạnh bằng các đồn binh của các lân-bang. Vậy hội-đồng các quan đại-sứ đã gửi tờ trình đến các quan thượng-thư ngoại giao hiện đương họp ở Genève và hội đồng hoà không định bao giờ lại họp.

Tại thứ dân nghị viện

Chẳng rằng đến vụ họp hội đồng thánh Janvier này nghị viện sẽ bàn trước nhất về bầu luật bình vụ.

Việc nuôi cừu ở các thuộc địa

Có tin rằng mới lập thành một hội liên hiệp mục đích để mở mang và sửa đổi việc xuất sản lông cừu, da cừu và thịt cừu ở thuộc địa.

Phòng ngừa thất nghiệp

Tại Lyon nhiều nhà máy dệt to đã giảm số giờ làm việc xuống làm mỗi tuần lễ là [illegible] để phòng ngừa thất nghiệp.

Sở chỉ thu tại Nguyên-lão nghị viện

Ban tài chánh của Nguyên-lão nghị viện đã đồng thanh ưng chuẩn bản dự án sở chỉ thu.

Một ông Hàn làm tạ thế

Ông Jean Biehepin có chân trong viện Hàn-lâm Pháp tạ thế.

Thụy-sĩ

Cái vấn đề triệt quân bị ở nước Đức

Hiện nay các đại-biểu nước Pháp nước Anh nước Bỷ, nước Ý đương họp kỳ hội đồng riêng để bàn về việc triệt quân bị ở nước Đức. Nếu chánh phủ các nước ấy xong việc có điều gì dị nghị thì việc ấy sẽ giải quyết như sau này : ngày 1er Février sẽ trừu hội đồng binh vụ ở Berlin về. Mọi việc phân tranh của hội-đồng các quan đại-sứ và của nước Đức về việc nước Đức nói rằng mình cũng có quyền đặt đồn binh ở đường cương giới phương Đông và việc xuất cảng các vật liệu có thể chế làm binh khí được, các việc ấy sẽ đặt cuộc trọng tài để quyết nghị. Khi nào việc trọng tài kết liễu thì sẽ thì lệ kiểm soát mới của hội Vạn quốc đặt ra sẽ bắt đầu thi hành; nếu trong cuộc trọng tài, xét ra nước Đức có lỗi về việc đồn binh và việc xuất cảng, thì ban hội-đồng điều tra của hội Vạn-quốc sẽ thay quyền hội-đồng trị-sự của hội Vạn-quốc mà yêu cầu nước Đức thi hành các khoản.

Lại có tin rằng hội đồng quản trị hội Vạn-quốc đã cử tướng Maratier làm chánh ban hội-đồng điều tra ở nước Đức, tướng Micotti làm chánh ban hội đồng điều tra ở nước Áo, một viên quan võ Hà-lan làm chánh hội đồng điều tra ở nước Bảo. M. Banhambarier làm chánh ban hội đồng điều tra ở nước Hung. Còn việc điều tra ở miền sông Rhin bao giờ sẽ thi hành, hiện hội-đồng quản trị còn chưa định.

Một bản giao-ước tại hội Vạn quốc

M. Briand đã ký bản giao-ước về cái vấn-đề nô-lệ.

Ông Stresemann với giải thưởng Nobel

M. Stresemann có nói với các báo rằng ông cho việc M. Chamberlain M. Briand và ông được giải thưởng Nobel, là các dân tộc muốn tỏ ý ghi-ân về cái chánh-sách theo đuổi ở Lonores ở Locano ở Genève và ở Thoiry. Ông khen ngợi M. Briand và M. Chamberlain đã có công đem lại cuộc hòa bình cho thế-giới.

Nước Bỷ

Việc đình công trong nghề kim cương

Bọn thợ đình-công trong nghề kim-cương định rằng đến ngày 15 décembre thì lại làm việc, còn cái vấn-đề tiền công thì sau này, các đại-biểu của chủ và của thợ sẽ điều-đình với nhau.

Lỗ-ma-ni

Một tin về quốc-vương

Có tin rằng tin đồn quốc-vương thoái vị là tin giả [illegible] nhà Hoàng-hậu đã hợp ý với M. Averescu và M Brattano mà dự vào hội-đồng nhà ấp chính thể cho hoàng-thân Nicolas.

Nước Yougoslavie

Việc chính-trị

Đương lúc cuộc giao-tế của nước Ý và nước Yougoslavie gắng nhau mà M Pachitch tạ tạ, thì ở nước Yougoslavie cho làm một việc quan-trọng lắm. Các báo nói rằng, trong khi các nhà chánh-trị là người mới-mẻ ấy mà mấy một người từng trải như ông thì là một việc rất hại.

Hoa-kỳ

Việc giồng bông

Ông hội-trưởng Hoa-kỳ hội *Cotton Growers Exchange* ở nước Pháp về có nói rằng số bông của Hoa-kỳ xuất sản đã có hạ giá xuống nữa, thế-giới cũng không tiêu thụ hết. Ông nói trong giai-vụ có nước Anh và nước Đức [illegible] nước Pháp đứng vào cái địa vị tối cao ở Âu-châu.

Nước Ý

Một sự rủi ro

Gây điện cháy trong phòng sau của rạp hát Apollo, 4 người đào kép bị chết ngạt.

Nhật bản

Bịnh tình Nhật-hoàng

Nhật hoàng bị đau phổi. Lá phổi bên phải vẫn yếu, quan thái-thường Watatsuki đã đến thăm Nhật-hoàng ngày hôm qua và ngày hôm nay. Nhật hoàng tiếp nhiều quan chức, và hoàng thái-tử.

Việc người làm xe điện đình công

Việc người làm xe-điện đình-công lại tạm thời để đợi xem việc điều đình xét cục ra làm sao.

Việc ngoại giao

Chánh-phủ Nhật đã họ lệnh cho M. Kuroki lĩnh sự ở Port Said, về việc điều-đình một bản giao-ước thương mại và thân-ái với nước Abyssinie; khi nào bản giao-ước ấy ký xong, thì Nhật-bản sẽ cử đại-sứ lưu đồn Addis-Abeba, và ở Djibouti.

M. Arat [illegible] sẽ vẫn tại bộ ngoại giao nước Nga được cử làm đại-sứ ở Tokio.

Hỏa tai

Thành Namadza, cháy mất 1.500 cái nhà, mất một nửa thành phố.

Ủy-đại-lí-á

Cháy rừng

Ở miền nam, và miền tây đất Nouvelles Galles du Sud, nhân dịp giới làm nóng dễ đợi, rừng nổi bị cháy, tổn hại rất nhiều. Nhiều nơi lửa cháy vòng chung quanh.

Thảy thất đình-công

Thầy-thợ ở Melbourne, và ở Brisbane vẫn đình-công.

A. R. I. P.

Các tin lạ trong thế-giới

Những ngày lễ kỷ-niệm danh-nhân trong năm 1927

Mấy năm vừa qua đây, người ta đã lần lượt làm lễ kỷ-niệm hách-nhân các bực danh-nhân đời trước như ông La Fontaine, ông Molière, ông Flaubert, ông Pascal, ông Renan, ông Pasteur, ông Mansard, bà George Sand, và bà de Sévigné.

Nhưng đến sang năm đây nghĩa là trong năm 1927 sắp tới cũng vậy, chẳng rằng sẽ có một ngày lễ kỷ-niệm trọng thể hơn nữa. Chính là lễ kỷ-niệm bách-chu-niên nhà đại văn hào Bossuet, ông sinh tại Dijon ngày 27 septembre năm 1627,

Lại còn nhiều ngày lễ kỷ-niệm khác nữa, là lễ kỷ-niệm ông Thiers, ông Joseph-prudhon, nhà hội-họa Gustave Courbet, bị ông này đến mất năm 1877, đến năm 1927 này vừa đủ ngũ-thập-chu-niên.

Nhà thi-sĩ Jale-Breton, quan thầy [illegible] Courbet (chính là quan nguyên-soái sang đánh Bắc-kỳ ta) Hai ông này đều sinh năm 1827, tính đến sang năm vừa đúng nhất-bách chu-niên.

Ông Beethoven, nhà tuồng-văn-học Laplace, hai ông này mất năm 1827, tính đến sang năm cũng vừa đúng nhất bách chu-niên.

Đám cưới cô cháu gái đức Giáo-hoàng

Mới đây tại điện Vatican, thành La-mã nước Ý, đã làm lễ vu qui cho Luisa Ratti tiểu-thư, lệnh điệt-nữ đức Giáo-hoàng, đẹp duyên với Hầu-tước Persichetti, thư-ký ở bộ sứ thần nước Visarague. Lễ cưới làm rất trọng thể. Chính đức Giáo-hoàng chủ hôn, ngài có đọc một bài diễn-văn rất dài, nhắc đến những sự kỷ-niệm về gia-tộc.

Tự-do diễn-đàn

Nhắc lại về câu chuyện lập hội nghề in (1)

Cứ lấy cái công dụng khẩn thiết về vật-chất, và sự tư-tưởng truyền-bá của tinh-thần trong cái xã-hội bán-khai tranh-sinh này mà suy-tính, thì nghề làm nhà in thật là một nghề ở-l. làm đã bổn phận mình gánh vác với quốc-dân, sau là khỏi miệng tiếng chê cười cùng người ngoại-quốc, thứ nữa là khỏi bị một-thi với các giới, vẫn biết rằng vạn sự khởi đầu nan, công việc lập hội bây giờ rất là khó, nhưng có khó mới có mà ăn, chứ cứ bó gối khoanh tay ngồi đó mà nhìn cái khó, thì dẫn muôn đời nghìn kiếp, chắc cũng không ai mang phiền đến cho bao giờ; nếu ai cũng sợ-sệt, cũng cố-gắng lên, thì dẫu công-cuộc khó đến đâu mà không xong được, và khi cái kết-quả của hội nghề in đã lớn-lao tươi-tốt chắc cũng có người trách-nhiệm về việc đó, hội sẽ khẩn tốt minh-làm mà công nhận là một hậu đại ân-nhân cứu hội sau này, như thế tưởng qui-tinh phương-danh sẽ các ngài, ta chẳng trường lưu bất hủ với non sông Nam-Việt mãi mãi về sau ra! Vậy các ngài có trách nhiệm về việc lập hội, điều đó là một điều cần-thiết, nghĩa-vụ và bổn phận nên phải làm ngay, mặt dàn em đương vươn cổ kiễng chân để mong-mỏi hội thành-lập đó, vậy các ngài nghĩ sao???

II. *Cái kết quả của hội nghề in sau khi đã thành-lập.* — Phàm đã gọi là hội, mục-đích đã chính đáng, chỉ-hướng đã cao thượng, thì cái kết quả lại càng tươi tắt lắm; nhưng đến cái kết-quả của hội nghề in thì lại càng không bắt mục nào mà tả ra hết được. Tạt sau vậy? Hãy nói sơ-lược như sau này, tư bản hội còn ít, thì chỉ có thể giản đơn; hoặc khi tư bản tích một đã, mà gặp buổi gia tư quẫn bách, hoặc có lính mình giá mua bởi tác, lại vừa lâu gia đình cũng lại những nỗi không hoàng ngay nan, về cùng thân chi kế, thì hội sẽ tập chơ một số tiền; hoặc làm vốn cho vợ con buôn bán, hoặc cung ứng vào việc mẹ yếu cha già, nhỏ bơn nữa cũng chi được cái số nhu yếu trong một tác. Lớn ra nữa cơ sở hội tư-tát, tư bản hội đồ-đảo,

(1) Tiếp theo bài đăng số báo ngày 11 novembre 1926.

thì sẽ có một nhà hội quán riêng, vừa là nơi để giúp đỡ cho những người già nua tàn tật, không công ăn việc làm; vừa là nơi nung rèn chỉ thức, hun đúc tinh thần, diện tự tâm đàm trong khi thì giờ rảnh rỗi, vừa là nơi tập rèn cho nghề lành sành khéo, mẫu mới kiểu hay, mà sáng kiến ra những cốt cách mới mẻ của nghề nghiệp mình tự xưa đến giờ vẫn cứ u-u minh-minh, không tài gì biết cho hết được; trước là tương bảo, tương tuất lẫn nhau, bành vực lấy quyền lợi cho nhau; sau là thu lấy lợi quyền cho xã hội khỏi bị lậu chi ra ngoài. Còn nhiều kết quả hay nữa, không sao kể ra cho hết được.

III. *Phải nên thực hành ngay việc lập hội nghề in.* — Nay trên kỳ-giả đã nói cái giá trị của nghề nhà in thật là quí hóa, cái mục đích của hội nghề in thật là chính-đại quang-minh, và cái kết-quả của hội nghề in thật là bao la to-tát, còn đến việc thực-hành lập hội nghề in thì kỳ-giả thiển nghĩ như sau này:

Những người có trách nhiệm nên mở rộng tấm lòng bác-ái, soi lấy cái tấm gương sáng của các nước văn-minh bên Âu-Mỹ bây giờ và cái chí tiến thủ hăng hái, gạnh đua cùng các giới khác, ma hiệp lực đồng tâm, hết chất thì giờ qui-báu, liên lạc cùng nhau, để bàn tính xin mang vào công-cuộc lập hội, dụng điều lệ, làm sổ sách, bầu hội-đồng trị-sự và cảnh phó hội-trưởng tạm thời, cùng đệ điều lệ và sổ sách ra xin phép chính-phủ, còn những người dưới thì ở sở nào chiêu-tập sở ấy, xem được bao nhiêu người ưng vào hội, biên thành một bản sổ, đợi đến khi chính-phủ đã cho phép thành lập hội rồi, những người có trách-nhiệm mang các bản sổ đã kê những hội-viên ở sở mình đến, họp lại một nơi, lập thành một kỳ đại hội-đồng, chọn những người nào xứng đáng, có đủ tư cách, nghị-lực, sẽ giao cho những chức trách nặng-nề, còn những người tư-cách tầm thường hội sẽ lần theo thứ tự mà liệu trạch; về lại trong cái thời buổi làn trào kích-thích này, ai chẳng biết nghĩa-vụ, hiểu phép luật, có lo gì sự tuyển-tử phi nhân, thiết tưởng lúc này chính là lúc chúng ta nên thực hành ngay sự thành lập mới phải: Lý, thế tuy nhiên, nhưng phần nhiều người rằng: Nếu mình xuất đầu lộ-diện, đứng xướng-xuất việc lập hội ra, tất bọn chủ sở mình lại cho mình kéo bè kéo đảng, mà bởi lòng tìm vết để sinh trích sự gì chăng? Xin cứ tôi rằng: Tuổi-nuổi này là thời buổi nào mà lại còn sự cổ cải hạng ông chủ ấy, kia không xem ngay như các nước văn-minh kia sao? Phải tư-bản vẫn thường liên-lạc với phái lao-động, để ủng nhau chiếm lấy lợi-quyền của thế-giới, mà gây lên nước thịnh dân giàu, chứ nếu kẻo một nơi, cột một nẻo, thì lấy sao sẽ được cái nhà đẹp để xênh xang; và lại cứ lấy ngay cái hiện-tình ở nước ta bây giờ mà xem ra, bắt cứ thuộc về nghề-nghiệp gì, cũng đều có hội đồng tư, có lẽ những phái lao-động ấy cũng đều phản-kháng với phái tư bản hay sao? và những người có trách-nhiệm về việc lập cái hội lao-động kỹ, cũng thường nghĩ-kỹ cho ông chủ các sở mà không dám đứng xướng-xuất lên ở ông? Hay là chỉ mấy hội lao-động mà, cũng có ông chủ sở làm đứng đầu trong hội ấy không? Vậy thì mình lập hội ra, mục đích là tương bảo tương trợ lẫn nhau (đi-hữu và hiếu-hỉ hộ), ông chủ nào lại không ưng cho mình lập hội bao giờ, có lẽ mình lập lại muốn cổ đến mà bảo-hộ cho thợi, hoặc là quyên trợ thêm vào để gây dựng cho mọi mình nữa đấy?!

Vậy các nhà có trách-nhiệm về việc lập hội nên thực hành ngay cho thật là may lắm! Kỳ-giả xin thắp hương cầu-nguyện cho nhà sở trách-nhiệm bỏ lòng từ bi xí-hỉ thì thật là hân-hạnh cho hội người ta vô cùng!!

Vài lời thô-thiển, xin các nhà có trách-nhiệm soi-xét và chỉ-giáo cho biết rằng công cuộc thành lập ngày nay nên làm thế nào cho nhẹng, cùng cách thức làm ra sao, tôi kể viết bài này lấy làm hân-hạnh vô cùng.

Cổ-xuân, Văn-nhân-Thượng

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán cái giấy quán báo, nhớn lại thế nào chỗ (ở 30) bằng tem cũng được để chỉ tiện giấy quán khỏi.

Để tỏ không gửi đến theo địa-chỉ đã người làm-giả-mạo phiền-nhiễu.

Tin sau cùng

Hỏa tai ở nước Pháp

Ở Bordeaux có tin rằng trong khi diễn kịch, sân khấu rạp hát Scalla bị cháy. Vì khiếp sợ mà xô chạy nhau có 4 người bị trọng thương, và nhiều người bị sưng mình mẩy.

Bệnh tình Nhật hoàng

Nhật hoàng lại yếu toám, ngày hôm qua, giấy xét bệnh khai nhiệt độ 38,3, mạch chạy 116 tiếng và hô hấp 25 hơi. Nhiệp chánh vương sẽ ở luôn gần Nhật-hoàng.

Một chiếc tàu bị đâm ở hải phận Trung-hoa

Tàu *Linshing* đi từ Thiên-tân đến Thượng-hải đụng phải đá ở cửa sông Dương-tử bị đắm ngày hôm qua (12 décembre). Hành-khách Âu-châu (trong số 6 ý có 9 người Pháp) đều cứu được; 25 người Trung-hoa chết đuối.

A. R. I. P.

VIỆC HANOI

Nhiệt độ hôm

7 giờ	23 độ
15 giờ	27 độ
Giá thóc gạo !	

Gạo hạng nhất, một tạ		12 $ 00
— nhì	—	11 50
— ba		10 60
Thóc hạng nhất		7 20
Bắp ngô		7 60

Giá bạc: — Kể từ ngày 14 Décembre 1926, giá bạc ở thu Kho-nước định là 1 $ 25

Ngày 7 Décembre 1926

3 °/. hoàn dân		63 1.50
3 ½ °/. hoàn dân		80 1.25
4 °/. vĩnh viễn	1917	45 ! 10 45
4 °/. »	1918	55 1.00
6 °/. »	1920	64 ! 40
5 °/. hoàn dân	1920	70 1.70
4 °/.	1925	77 1.90

Ngày 13 Décembre 1926

B°/. vĩnh-viễn		60 1.45
5 °/. 1915-1916		56 1.30

Báo Trung Bắc dọn sở. — Kể từ [illegible] báo đã dọn sang cái nhà *annexe* của *Hôtel des Colonies* cũ, một mặt trông ra hàng Trống số 68 và một mặt trông ra phố Nhà-thờ (Lambert) số 39 trước cửa Lý-quốc sư tử. Nhà in thì vẫn ở hàng Bông. Vậy Tòa soạn có thể đi cửa hàng Trống hay Nhà-thờ cũng được, nhưng đi cửa Nhà-thờ thì gần hơn.

Tin tàu. — Tàu *Songbo* đến ngày thứ tư 15 décembre hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ được sáu Haiphong chuyển xe-lửa 20 g ở 7 phút tối 14 décembre.

Tin đường sá. — Đường thuộc-địa số 1 suốt dọc Trung-kỳ nay đã đi lại được thông-đồng.

THIẾT-HOA-TIỆM SỨ thứ 7 đã có bán

Các cuộc tập trận năm nay. — Cuộc tập trận của đạo quân thứ nhất ở đường chân Thông Sơn-tây từ ngày 5 đến 12 décembre gặp được mấy buổi trời êm ả nên quân lính lấy làm vui vẻ lắm. Cuộc tập trận ấy cốt để dạy binh lính sánh thế thả lối nào. Còn cuộc tập trận của đạo quân thứ hai thì mở tại Lạng-sơn ở Đồng-đăng từ ngày 13 cho đến 20 décembre. Các vị quân nhu đều có các binh khí tối tân mới đem ở Pháp sang. Các vị quân cần đạo thứ hai ở trung-châu thì đi xuống lên Lạng-sơn. Các binh khí cũng một phần tải bằng xe-lửa, còn thì đi bằng đường bộ. Các tàu bay và các xe ô-tô chở súng ống xuống cũng là các xe phá lấy đồng đem lên cả. Cuộc tập trận ở Lạng-sơn thì cốt dạy binh lính cũng các binh-khí tối tân trong khi khói thì công và cốt để giữ những đồn ở biên-thùy.

Cần dùng một người coi thật giỏi. Hỏi tại M. Anziani, số văn tải, ở 24 phố hàng Giò (Boulevard Gia-Long). Hanoi.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh hãy nay thì ở trên tọ thuốc phải có biên số « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casanx* ».

Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 3002

Việc bàu-cử hội-viên thành-phố. — Trong số báo ngày hôm qua bản-quán có đăng rằng bên hội-viên Tây mới có một ông trúng cử là không đúng, M. Delaye được 270 phiếu vừa đủ số trúng cử, vậy là bên hội-viên Tây được hai ông, kỳ sau chỉ còn phải bàu lại có một ông nữa thôi.

Hội-đồng cứu-tế. — Hội-đồng trưa nay người bị lụt đã họp tại nhà ông hội-trưởng là bác-sĩ Le Roy des Barres chiều mồng 7 décembre hồi 17 giờ 30.

Ông hội-trưởng có trình rằng tiền thu được về cuộc đánh số giúp người bị lụt thì cũng đến cuối tháng giêng mới có. Vậy ông đã nhờ nhà Ngân-hàng cho vay trước cứ mỗi tháng là 10.000 đồng để những người bị lụt có gạo ăn luôn. Lời thỉnh cầu ấy nhà Ngân-hàng đã ưng thuận.

Ông hội-trưởng có trình quan Thống sứ rõ điều ấy thì ngài nói rằng trước khi ở đây đi, quan Toàn-quyền Varenne đã trả-tính sẵn việc cho vay ấy rồi là sổ dự-toán chung phải cho sổ dự-toán Bắc-kỳ vay rồi sổ dự-toán Bắc-kỳ sẽ phải hoàn lại, như vậy thì bất tất phải nhờ đến Ngân-hàng Đông dương. Ngài lại nói rằng ngày 2 décembre ngài đã viết giấy xin quan Toàn-quyền cho vay trong tháng sáp tây mỹ là 100.000 $ 00 và tháng giêng cũng bấy nhiêu.

Nhờ về sự lo xa của quan Toàn-quyền Varenne mà việc tải gạo đi các tỉnh bị lụt không phải đình-hoãn.

Số tiền quyên của hội thu được, tính đến ngày 1er décembre 1926 còn lại có 18 324 $ 41, như vậy thì không vay không có gì mà phải cho dân lụt.

LỤC-MẪU-BƯU đã ra trọn bộ 6 cuốn
Mỗi cuốn 0 $ 25. Cước cả bộ: 0 $ 20

Cứu giúp người bị lụt. — M. Phạm duy-trinh tặng sự tại sở Công-chính ở Tchépone (Lào) có gửi về bản-quán một sai mồng đa số 194061, bạc là 16 $ 00 là tiền của các nhà từ-thiện ở Tchépone, Phalane và Laobảo (Lào) quyên giúp dân bị lụt. Số tiền này, bản quán sẽ chuyển giao đến Hội-đồng cứu-tế.

Danh sách các nhà từ-thiện xin đăng như sau này:

Tại Tchépone

MM. Daong-hữu-Binh. . .	1 $ 00
Phạm-duy-Trinh. . .	12, 00
Bùi-ngọc Bính. . .	5, 00
Trần-kim-Bình. . .	5, 00
Phạm quang-Thao. . .	5, 00
Ngô-xuân-Lan. . .	5, 00
Hai-Sim. . .	5, 00
Chelyen. . .	5, 00
Lý-hồng-Nguyên. . .	10, 00
Nguyễn-văn-Lanh. . .	2, 00
Bonhomme. . .	10, 00
Louise. . .	10, 00
Nguyễn văn Sieu. . .	2, 00
Sang. . .	4, 00
Mme Bac-Thoan. . .	0, 50
Nguyễn-văn-Lo. . .	5, 00
Ba-Long. . .	5, 00
Vũ-trọng-Bửu. . .	5, 00
Trong-viết-Hai. . .	3, 00
Ky. . .	3, 00
Phạm-Thao. . .	1, 00
Nguyễn-văn-Tan. . .	2, 00
Nguyễn-tư-Cap. . .	2, 00
Ngô-khắc-Minh. . .	3, 00
Hoàng-đức-Lam. . .	3, 00
Châu-văn-Nhan. . .	2, 00
Su. . .	5, 00
Hai-Hop. . .	2, 00
Lâm-văn-Của. . .	2, 00

Tại Phalane

Mr Tiên . . .	1 $ 00
MM. Nguyễn-qui-Tiên. . .	1, 00
Nguyễn-đức-Cung. . .	1, 50
Trần-văn-Trí. . .	0, 50
Nguyễn-văn-Tôn. . .	2, 00
Banghe . . .	1, 00

Tại Lao-bao

MM. Bùi-văn-Tuyên. . .	10 $ 00
Trần-văn-Nam. . .	1, 00
Trần-đình-Phiên. . .	1, 00
Ngư-ẩn-Diêm. . .	1, 00
Ca Con. . .	1, 00
Vinh . . .	1, 00
Trần-văn-Buôn . . .	1, 00
Trần-văn-Trí. . .	1, 00
Vũ-văn-Thông. . .	1, 00
Trương-sĩ Gy. . .	3, 00
Khou-Khôi . . .	3, 00
Nguyễn-văn-Ô. . .	1, 00
Nguyễn-Thịnh. . .	1, 00
Nguyễn-Khiêm. . .	1, 00
Đào-xuân-Qua. . .	1, 00
Nguyễn-Chay . . .	0, 50
Nguyễn-Cao. . .	0, 50
Cộng:	160, 00

Tòa án Đại-hình. — Hôm nay tòa án Đại-hình xử những việc sau này:

Việc ngộ sát, — Ngày 13 tháng 8 năm 1925 Phan-kim-Long lấy trương làng Tuai-niên châu Hảo-thắng (Laokay) mất trộm một con trâu cùng với linh dõng đi tìm. Hôm sau tìm thấy con trâu ấy đương ăn cỏ tại nhà một người Khách ở làng Khuổi-khé bảo ở đấy. Đến đêm người Khách dắt trâu trốn đi, Phan-kim-Long cùng linh dõng và bốn người làng đuổi theo rồi nạp súng bắn bốn phát cốt để dọa, chẳng may một phát trúng phải người Khách bị thương chết. Bấy giờ Phan-kim-Long theo tục ở miền đó liền phóm lấy đầu người Khách ấn trộm đem lên châu nộp.

Tên phạm trước chưa can án bao giờ. Tòa xét xong tuyên án tha cho Phan-kim-Long.

Việc lưu thông hảo bạc giả. — Ngày 4 tháng 5 năm 1926 hồi 6 giờ vì có người báo rằng Trần-thị-Tư ở phố Jules d'Abbade (Haiphong) buôn bán giả của một người Khách làm ở tàu thủy, nên M. Versini là mật-thám lập tức sai một người mật thám Khách đem 50 đồng bạc thật đổi lấy 100 đồng bạc hảo giả. Sáng hôm sau M. Versini lại sai người mật thám đến hỏi Thị Tư xem còn bạc giả nữa không, rồi đợi người ấy làm hiệu thì xô vào nhà khám bắt được 4 đồng bạc giả ở trong cái gối bằng gỗ và 30 đồng văn giả để ở tháng. Khi khám trong mình thị Tư thì thị lấy bỏ rơi xuống đất một cái gói trong đựng sáu g lấy 100 đồng. Hỏi thì thị lấy khai là bạc và giấy bạc giả của người Khách không biết tên đến hát thuốc phiện, nhờ giữ hộ.

Tên phạm trước chưa can án bao giờ. Tòa phạt Trần-thị-Tư 5 năm tù treo và 100 quan.

Việc lưu thông giấy bạc giả, — Sẽ. Mật thám đã xét biết đích là Lampoe-Thin ở phố Courvetse số 4 Haiphong vẫn buôn giấy bạc giả 100 đồng mà giấu ở ống khói nhà bếp, nên hôm 4 tháng 8 năm 1926 hai người mật thám đến khám, quả bắt được một gói 5 cái giấy bạc giả 100 đồng. Hỏi thì Tsan Chi là vợ lẽ Lam poe Thin khai rằng hôm 18 tháng 7 tây khi thị ấy đến Haiphong, sách 4 hòm sau mở hòm của Lam poe Thin xếp quần áo thì thấy có 5 cái giấy bạc 100 đồng, nhưng không biết là bạc giả, đoán mấy hôm sau lại mở hòm xem, không thấy nữa mà hỏi thì Lam foo Thin nói là giấu đi rồi, đến hôm mồng một, tháng 8 tây thì Lam foo Thin chồng với mấy người bạn đi Hongay, nhưng xét Tsan Chi cũng với Lâm foo Thin vẫn buôn giấy bạc giả.

Lam foo Thin hiện còn trốn, chưa bắt được.

Tên phạm trước chưa can án lần nào Tòa xét xong tuyên án tha cho Tsan-Chi.

THIẾT-HOA-TIỆM SỨ thứ 7 đã có bán

Các học-đường nghỉ lễ Noël và tết Nguyên đán tây. — Về dịp nghỉ lễ Noël và tết Nguyên-đán tây tới nơi đây, các học-đường được nghỉ như sau này:

Các trường Pháp

Lễ Noël và tết Nguyên-đán. — Tự thứ năm 23 décembre 1926 sau buổi học chiều, đến hết ngày chủ nhật 2 janvier 1927.

Các buổi học ngày thứ sáu 24 thì đem vào ngày thứ năm 23 décembre 1926.

Các trường Pháp Việt

Lễ Noël. — Tự thứ năm 23 décembre 1926 sau buổi học chiều, đến hết ngày chủ nhật 26 décembre 1926.

Tết Nguyên-đán. — Từ thứ năm 30 décembre 1926 sau buổi học chiều đến hết hết ngày chủ nhật 2 janvier 1927.

Các buổi học ngày thứ sáu 24 và 31 décembre 1926, thì đem vào ngày thứ năm 23 và 30 décembre 1926.

KÍNH CÁO

Kể từ ngày 23 novembre 1926, Monsieur Jam cổ-đông của Công ty Bartholomeau Jam et Cie ở Bến-thủy không có dự phần ấy nữa, Công-ty ấy từ giờ do Monsieur Bartholomeau thu lợi, đặt hiệu là Bartholomeau et Cie. 5.957

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá vết rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Ngạch học-chính. — M. Trần-văn Thiết tổng-sự tại Yên-bái, huyện Tam-dương (Vĩnh-yên) được từ dịch.

M. Đào-trọng-Lan, cử nhân Sư-học Pháp-Việt, cựu học sinh lớp sư-phạm Hanoi, được bổ làm pạn biện trung ngạch học-chính.

M. Nguyễn-văn-Thu, giáo-học thi sai hạng tám trường Đồng-hỏ phủ Kiến-giang (Hải-dương), được phép nghỉ 30 ngày.

Tường đã đổ phải người. — Sáng hôm nay vào hồi 9 giờ kém 15 một quãng mái nhà của khách sạn Terminus cũ ở trước cửa hiệu Gô-đa đổ up xuống cùng cả một đoạn tường liền với cái mái đó đã phải một người cu-li xe tên là Trần-văn-Miên 21 tuổi ở với Mme Lourmette ở con đường Gambetta số nhà 3 đổ xe nhỏ chết ở bờ tẻ. Người phu xe đó bị vỡ đầu, mình mẩy bị thâm tím, và một chân có lẽ bị thương nặng.

Cái nhà khách-sạn ấy vẫn đương phá đổ chưa lại mà ở ngoài lại không có rào, khiến cho người qua lại đề ý vào mà tránh, cho nên mới xảy ra cái nạn ấy.

LỤC-MẪU-BƯU đã ra trọn bộ 6 cuốn
Mỗi cuốn 0 $ 25. Cước cả bộ: 0 $ 20

Máy cái trộm. — Mấy hôm nay [illegible] đã [illegible] cho hiệu Hưng-ký ở phố cửa Đông số nhà 5, đi thu tiền các nơi được 1431 p. 50 cuona kịp nộp cho chủ, tối đến, để mán tiền vào trong cái hòm sắt con khóa lại rồi để ở cửa hàng. Đến sáng hôm sau lại thì thấy mất cái hòm sắt mà tả gỗ và cửa hàng mở toang cả ra. Sáng hôm nay sở Mật-thám có đến khám nhà mật người bị nghi ăn trộm món tiền ấy.

M. Phạm-hoàng-Chung, ở số nhà 4 phố Hàng-vải, trình mất mất cái ví đựng 23 p. và các giấy tờ.

Lại Mme Đào thị-Giáu buôn bán ở số 12 phố hàng Quạt cũng bị kẻ trộm lấy mất 253 đồng.

Trần-văn-Thoan 29 tuổi, Nguyễn-văn-Quý tức Soi 18 tuổi đều là lái đò tứ tại làng Thạch-sâu (Bắc-ninh) cùng dự vào việc ăn trộm một cái thuyền của Nguyễn-thị-Hoan ở Đồng nhân đều phải bắt đề soi xét.

Rầm ngoài đường. — Hà-đình-Đật, quán làng Tân-huyện (Thái-bình) thấy nằm ở phố Mới xem ra bị ốm nặng, và một người đàn bà cũng bị bệnh sốt rét đã đưa ngay vào nhà thương.

Các tin vặt. — Theo lệnh quan biện lý Hanoi số mật-thám đã cho xét thêm về một việc vu cáo.

Sở mật thám đã cho xét về việc làm đào một cái vẫn tự nhà của Mme Phạm-thị-Đông bán hàng vải ở phố Hội-vũ.

Chỗ săn muốn bán. Hỏi ở nhà báo.

PARDESSUS

Kiểu Hoa-kỳ cầu vai liền:
Giải 1 m 10 giá 5 $ 40
» 1 05 » 5, 30
» 1 00 » 5, 20
Kiểu Pháp:
Giải 1 m 10 giá 5 $ 20
» 1 05 » 5, 10
» 1 00 » 5, 00
Demange Hanoi.

Các cuộc vui chớp bóng

CINÉMA PALACE HANOI
Từ thứ tư 15 đến thứ ba 21 décembre 1926
MON GOSSE
Đại hài-kịch 5 đoạn vui xuất trò

FAMILY - CINÉMA HANOI
Từ thứ tư 15 đến thứ sáu 17 décembre 1926
L'AVION FANTOME
Ciné Roman en 12 Episodes 3è & 4è Episodes
Từ thứ bảy 18 đến thứ ba 21 décembre 1926
UNE RUSE DE FEMME
Phim-ảnh Tân 20 đoạn
của hội làm phim-ảnh Tàu ở Thượng-hải
Chuyện hay cảnh lạ và vui

Hoa Đào Trước gió
(NAM-TRUNG TỈNH NỮ-LANG)
(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)
Sách dầy non 300 trang. Giá bán 0 $ 65
Cước phí 0 $ 20. Mua buôn trừ 15 phần.
Thư và Mandat xin gửi cho:
M. BÙI-XUÂN-HỌC
Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi. 5.586

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc bầu cử. — Cái kết quả về cuộc bầu-cử sinh nhật 12 décembre đã đăng rõ trong số báo ngày hôm qua, nay bản quán lại tiếp được lại sáo của tỉa Đốc-lý như sau này:

Người Pháp

Trích-lục ở biên-bản

Vé đi bầu	633
Đến bầu	252
Số phiếu đến bầu	»
Số phiếu bỏ trắng và không hợp lệ	8
Số phiếu được tráng-cử	126

(Một phần tư số phiếu đi bầu thì phải 159)

Kết quả:

MM. Robert Jean	được	125 vé.
Roseand Léon	»	124 »
Despinoy	»	120 »
Joseph R	»	113 »
Geoffray Claude	»	105 »
Traul Pierre	»	103 »
Larcher Abel	»	63 »
Peyron Jean	»	35 »
Tirard	»	9 »
Massimi	»	2 »

MM. Lezer, Tarneud, Crizella, Sabeyra, Tribouillet, Jonsique, Pannier, Floche, Dr. Martin, Husson, Vernet, Heibert, Lassin, Dessen les, Chodzko, Prats, Coulare mỗi người được một phiếu.

Người Nam

Trích lục ở biên-bản

Vé đi bầu		340
Đến bầu		185
Số phiếu đến bầu		»
Số phiếu bỏ trắng và không hợp lệ		85
Số phiếu tráng-cử		85

(Một phần tư số phiếu đi bầu).

Kết quả:

MM. Hoàng-ngọc Bách	được	112 vé
Nguyễn-văn-Tân	»	109 »
Ng-văn-Tiếp	được trúng cử	34 »
Ngô-huy-Bân	»	29 »
Ng.-văn-Tư tức Một	»	24 »
Tô-đình-Lượng	»	15 »
Ng-đình-Thịnh	»	10 »
Trần-xuân-Thiệu	»	7 »
Ng-tấn-Nẹp	»	6 »
Ng-văn-Hy	»	5 »
Ng-văn-Tập	»	4 »
Ng-hữu-Thu tức Sen	»	4 »
Ng-thế-Mậu	»	4 »
Bạch-thái-Bưởi	»	3 »
Ngô-thế-Phúc	»	3 »
Ng-văn-Năm	»	3 »

Và mấy người nữa được một hai phiếu.

Về việc công cử Hội-viên thành phố Haiphong

Thưa các ngài,

Chúng tôi có lời đa tạ các ngài đã biểu sắc có lòng tin yêu bỏ phiếu cho hai chúng tôi, vì mới là lần đầu mà các ngài lại có lòng chiếu cố ngay cho như thế; thực chúng tôi lấy làm hân-hạnh lắm. Vậy thì nào cũng xin gắng sức thừa hành sai chí của các ngài, làm cho hết nghĩa-vụ người đại-biểu.

Xin đa tạ! Xin đa tạ!!

Nguyễn-văn-Tấu, Hoàng-ngọc Bách. 5.976

Thuyền đâm. — Một chiếc thuyền chở đầy những gỗ bị đâm ở gần cầu Joffre trong sông Tam-bạc. May những thủy-thủ trong thuyền đều lội được cả, không hiết rõ thiệt hại ra sao nhiều.

Bị xe nghiền chết. — Hồi 15 giờ thứ bảy trước ở đường Hàng-kành sang Du-hàng có tên Bùi-trí-Thức 43 tuổi đi chiếc xe tay bị sút cáng xe của chiếc xe ngựa kéo đâm vào bụng chết lập tức. Chiếc xe ngựa kéo ấy do người lính khố-đỏ Nguyễn-văn-Thụy giật số Hanh 83. Tên thì người bất hạnh đã đưa vào nhà thương để quan thầy thuốc xét.

Mất bằng cầm ô-tô. — Đoàn-thiên Bảo 31 tuổi ở số nhà 43 phố Benmal đánh rơi mất bằng cầm xe ô-tô cấp ngày tháng février trước số 04.

Ngã ô-tô. — Hồi 17 giờ ngày thứ bảy mới rồi một người đàn bà tên là Vũ-thị-Phi 20 tuổi ở phố Chavassieux đi sang phố Paixin bị chiếc xe ô-tô của M. Hang-Wo là hang-trưởng Quảng-đông va ngã ở trước cửa số nhà 35. Xe ô-tô của M. Hàng Wo do tên shan Sear Lê-đức-Thịnh bổ lái.

Người đàn bà bị thương ở trán và thái dương tay phải không đau lắm lập tức M. Hàng-Wo cho vợ lên xe đưa vào nhà thương để buộc thuốc.

Sở cảm còn đang mở xem lời tại bên nào.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

(Suite)

C'était l'intérieur de cette maison morne et sévère qu'on appelait le couvent des bernardines de l'Adoration Perpétuelle. Cette loge où l'on était, c'était le parloir. Cette voix, la première qui vous avait parlé, c'était la voix de la tourière qui était toujours assise, immobile et silencieuse, de l'autre côté du mur, près de l'ouverture carrée, défendue par la grille de fer et par la plaque à mille trous comme par une double visière.

L'obscurité où plongeait la loge grillée venait de ce que le parloir qui avait une fenêtre du côté du monde n'en avait aucune du côté du couvent. Les yeux profanes ne devaient rien voir de ce lieu sacré.

Pourtant il y avait quelque chose au delà de cette ombre, il y avait une lumière ; il y avait une vie dans cette mort. Quoique ce couvent fût le plus muré de tous, nous allons essayer d'y pénétrer, et d'y faire pénétrer le lecteur, et de dire, sans oublier la mesure des choses que les raconteurs n'ont jamais vues et par conséquent jamais dites.

II

L'obédience de martin verga

Ce couvent, qui en 1824 existait depuis longues années déjà petite rue Picpus, était une communauté de bernardines de l'obédience de martin Verga.

Ces bernardines, par conséquent, se rattachaient non à Clairvaux, comme les bernardins, mais à Cîteaux, comme les bénédictins. En d'autres termes, elles étaient sujettes, non de Saint Bernard, mais de saint-Benoît.

Quiconque a un peu remué des in-folio sait que Martin Verga fonda en 1425 une congrégation de bernardines-bénédictines, ayant pour chef d'ordre Salamanque et pour succursale Alcala.

Cette congrégation avait poussé des rameaux dans tous les pays catholiques de l'Europe.

Ces greffes d'un ordre sur l'autre n'ont rien d'inusité dans l'église latine. Pour ne parler que du seul ordre de saint Benoît dont il est ici question, à cet ordre se rattachent sans compter l'obédience de Martin Verga, quatre congrégations ; deux en Italie, le Mont-Cassin et Saint-Justine Padoue, deux en France, Cluny et Saint-Maur ; et neuf ordres, Valombrosse, Grammont, les célestins, les camaldules, les chartreux ; les humiliés, les olivateurs, et les silvestrins, enfin Cîteaux ; car Cîteaux lui-même, tronc pour d'autres ordres, n'est qu'un rejeton pour saint-Benoît. Cîteaux date de saint Robert, abbé de Molesme dans le diocèse de Langres en 1098. Or c'est en 529 que le diable, retiré au désert de Subiaco (il était vieux. S'était-il fait ermite?), fut chassé de l'ancien temple d'Apollon où il demeurait par saint-Benoît, âgé de dix-sept ans.

Après la règle des carmélites, lesquelles vont pieds nus, portent une pièce d'osier sur la gorge et ne s'asseyent jamais, la règle la plus dure est celle des bernardines bénédictines de Martin Verga. Elles sont vêtues de noir avec une guimpe qui, selon la prescription expresse de saint-Benoît, monte jusqu'au menton. Une robe de serge à manches larges, un grand voile de laine, la guimpe qui monte jusqu'au menton coupée carrément sur la poitrine, le bandeau qui descend jusqu'aux yeux, voilà leur habit. Tout est noir, excepté le bandeau qui est blanc. Les novices portent le même habit, tout blanc. Les professes ont en outre un rosaire au côté.

Les bernardines bénédictines de Martin Verga pratiquent l'Adoration Perpétuelle, comme les bénédictines dites dames du Saint-Sacrement. Iesquelles au commencement de ce siècle, avaient à Paris deux maisons, l'une au Temple, l'autre rue Neuve-Sainte-Geneviève. Du reste les bernardines-bénédictines du Petit Picpus, dont nous parlons, étaient un ordre absolument autre que les dames du Saint-Sacrement cloîtrées rue Neuve-Sainte-Geneviève et au Temple. Il y avait de nombreuses différences dans la règle ; il y en avait dans le costume. Les bernardines-bénédictines du Petit-Picpus portaient la guimpe noire, et les bénédictines du Saint Sacrement et de la rue Neuve-Sainte-Geneviève la portaient blanche, et avaient de plus sur la poitrine un saint-sacrement d'environ trois pouces de haut en vermeil ou en cuivre doré. Les religieuses du Petit-Picpus ne portaient point ce saint sacrement L'Adoration Perpétuelle, commune à la maison du Petit-Picpus et à la maison du Temple, laisse les deux ordres parfaitement distincts. . .

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Đó chính là cái cảnh tiêu-điều, nghiêm-khắc trong một nhà tu thời ấy gọi là nhà tu dòng thánh Bạch-na, những gái chung-thân thờ Chúa. Cái chỗ như phòng khách ngồi xem đó, tức là chỗ để khách vào thăm các gái tu-hành. Cái tiếng đàn-bà hỏi ra trước nhất đó là tiếng bà phước canh-cổng. Bà phước ấy ngồi luôn ở đó, không hở môi. Không cửa-cạy, ở sau bức tường, gần cái lỗ vuông, có song sắt lại có miếng sắt-tây đục nghìn lỗ thủng lấm-tấm, tự như trước mắt che hai lần màn vậy.

Trong hai cái phòng đó tối-tăm là bởi chỉ có cửa-sổ phía vào, mà không có cửa-sổ phía trong. Những mắt phàm không được nom thấy gì ở chỗ thiêng-liêng đó.

Vậy mà ở trong nơi tối-tăm ấy còn có một thứ, còn có đèn sáng; trong nơi chết ấy, có một cuộc hoạt-động. Tuy rằng cái nhà tu-kín ấy là chỗ kín cổng cao tường hơn hết mọi nhà tu-kín khác, nhưng trước-giả cũng xin cố vào cho lọt, và cố đưa dắt độc-giả vào xem; trước-giả xin thử kể những điều mà những người kể chuyện khác chưa nom thấy và chưa kể được bao giờ, mà trước-giả lại xin ở trong cái giới-hạn những điều kể được mà thôi.

II

Dòng tu vâng-lời chịu-luỵ ông Martin Verga

Cái nhà tu ấy, kể cho đến năm 1824, đã có từ lâu năm ở chỗ phố *Picpus* nhỏ đó rồi, nhà tu ấy là một nhà tu dòng thánh Bạch-na, mà vâng-lời chịu-luỵ ông *Martin Verga*.

Vậy thì những bà phước dòng Bạch-na đó, không có thuộc về phái *Clairvaux* như các thầy-tu nam dòng Bạch-na, mà lại thuộc về phái *Cîteaux*, như các thầy-tu nam bên dòng thánh Bơ-noa vậy. Thành ra các bà ấy không phải là đệ-tử của ông thánh Bạch-na, mà lại là đệ tử của ông thánh Bơ-noa.

Phàm ai đã biết lục những sách to bản, giấy gấp đôi, thuộc về tôn-giáo, thì tất đã biết rằng ông *Martin Verga* tức là người đã sáng-lập ra, năm 1425, một giáo-hội để đàn-bà vào tu, mà tên dòng lại kiêm cả tên bai ông thánh Bạch-na và Bơ-noa nữa, chính sở của dòng ấy là nhà giáo-đường *Salamanque*, mà phó sở thì ở *Alcala* (bên nước Y-pha-nho).

Giáo-hội ấy về sau đâm nhánh trong khắp các xứ theo đạo ở Âu-châu.

Trong nhà-thờ la-tinh, thì sự hai dòng tu ghép lại với nhau đó là sự rất thường. Giờ ta hãy thử nói riêng một cái dòng ông thánh Bơ-noa kể chuyện ở đây mà thôi, dòng ấy chẳng những gồm cả cái dòng tu vâng-lời chịu luỵ ông *Martin Verga*, mà lại còn gồm bốn giáo-hội nữa; hai hội bên Y-đại-lị, hội *Mont-Cassin* và hội bà thánh *Justine ở Padoue*; hai hội ở Pháp là hội *Cluny* và hội ông thánh *Maur*; rồi lại gồm chín dòng tu khác nữa, là những dòng này: *Valombrosa, Grammont, les Célestins, les Camaldules, les Chartreux, les Humiliés* (nhẫn-nhục), *les Olivateurs, les Sylvestrins* và dòng *Cîteaux*. Dòng *Cîteaux* này đối với các dòng khác thì là một dòng gốc, nhưng đối với dòng thánh Bơ-noa thì là một dòng nhánh mà thôi. Dòng *Cîteaux* nguyên do từ ông thánh Rô-bờ, nguyên xưa làm thầy-dòng ở *Molesme*, thuộc về chính-xứ *Langres* năm 1098. Vậy mà cứu ra thì cái sự ông thánh Bơ-noa đuổi được thằng Quỉ ra khỏi cái đền thần *Apollon*, ở bãi sa-mạc *Subiaco*, năm ấy là năm 525. (Thời ấy thằng Quỉ đã già rồi. Hay là nó vào bãi sa-mạc mà làm ăn-sĩ đó?) Mà ông thánh Bơ-noa năm đuổi Quỉ đó mới có mười-bảy tuổi.

Phép tu khổ-hạnh hơn cả thì có phép tu bên dòng *Carmélites*, bắt các bà mụ phải đi chân không, lại phải đeo một cái tấm đan bằng mây trước ngực, mà không được ngồi bao giờ, thứ đến dòng Bạch-na-Bơ-noa theo lời chịu-luỵ ông *Martin Verga* này. Minh thì bận áo thâm, lại có là tọa lên cho đến tận cằm. Áo thì bằng *serge*, hai tay rộng, đầu lại trùm một cái khăn to bằng *len*, cái là tọa lên đến cằm đó thì cắt vuông ở chỗ ngực, khăn trùm đầu thì có miếng lòng-thòng xuống bịt cả mắt. Cách ăn-mặc của các bà phước thì như thế. Toàn đồ thâm cả, duy có cái miếng lòng-thòng che mắt thì trắng mà thôi. Các bà còn học chưa thụ pháp, thì khăn áo cũng y như vậy chỉ khác sắc trắng cả mà thôi. Còn các bà phước đã chịu pháp thệ-nguyện rồi, thì lại đeo thêm một cỗ tràng-hạt bên mình nữa.

Các bà phước bên dòng tu này thì thi-hành cả lễ gọi là lễ thờ-phụng chung-thân, cũng như là các bà phước tu dòng thánh Bơ-noa, thuộc về phái Minh-thánh, phái này thì ở đây thế-kỉ mười-chín ta, tại *Ba-lê* có hai sở, một sở ở xóm *Le Temple*, một sở ở phố *Neuve-Sainte Geneviève*. Nhưng mà các bà mụ ở nhà tu-kín xóm *Petit Picpus* thì thuộc về một phái khác hẳn không chung-chạ thì gì với các bà phước bên phái Minh-thánh ở phố *Neuve-Sainte-Geneviève* và ở xóm *Le Temple*. Trong lệ phép đã khác nhau nhiều điều, trong cách ăn-bận cũng lại khác nhau lắm. Các bà phước ở xóm *Petit-Picpus* thì đeo tấm là tọa áo thâm, mà các bà phước bên phái Minh-thánh thì tấm là-tọa-áo trắng, mà trước ngực lại có một cây mặt nhật kiểu Minh-thánh, cao chừng ba tấc, hoặc bằng bạc mạ vàng, hoặc bằng đồng mạ vàng. Còn các bà ở xóm *Petit-Picpus* thì ngực không có đeo Minh-thánh. Phép thờ-phụng chung-thân thì chung cả hai phái, nhưng ngoại-giả sự ấy còn thì thật là tương-biệt. . .

(Còn nữa)

Những hồi tử đầu, đã in thành sáu quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Quyển I . . . 223 trang, bán . . 0$50
— II . . . 205 — . . 0 45
Phần thứ nhất. — III và IV 158 — . . 0 35
— V và VI 182 — . . 0 45
— VII và VIII 215 — . . 0 50
Quyển I . . . 219 — . . 0 50
Phần thứ hai. — II và III 327 — . . 0 70

Cứa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển. . . 0$20
Cả bảy quyển gửi 1 lần một gói . . . 3$70

KHẢO VỀ Y-HỌC CỔ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

Kinh mạch

(Tiếp theo)

Cầm nang san nhuận mạch quyết

Biện chứng mạch

(tiếp theo)

hương thực mạch

Thương thực thì mạch khi khẩu khẩn thịnh, (khí khẩu là thốn khẩu, bên tay phải) mình mẩy đau buốt.

Tích thực mạch

Thực tính nghĩa là ăn không tiêu hóa, thì mạch phù hoạt và tật, thực quản ợ ra vị hăng, hung sách bí tắc đầu buốt, thân thể nóng sốt.

Ngũ đởm mạch

Ngũ đởm nghĩa là bệnh hoàng đởm có năm chứng bệnh.

Ngũ đởm thực nhiệt, thì mạch hồng sác ; Ngũ đởm do vì nhược thì mạch vi sác.

Cốt chưng lao nhiệt mạch

Cốt chưng lao nhiệt nghĩa là lao tổn phát nhiệt, mà nóng âm ỷ ở trong xương, chứng này mạch hư sác. Nếu lao nhiệt mà mạch sác tiểu thì nan trị, nếu hư lao phát nhiệt mà mạch phù nhuyễn vi nhược, chỉ có tì vị mạch huyền sác mà kiêm chứng hãn khái, thì không thuốc nào chữa được.

Đầu thống mạch

Đầu thống thì dương mạch huyền sổ, nhưng phong thống thì phù, hàn thống thì khẩn, phong nhiệt thống thì hồng sác, thấp thống thì tế kiển, khí thống thì sáp, đàm thống thì hoạt, thực quyết đầu thống thì kiên thực.

Cứu bệnh mạch

Cứu bệnh nghĩa là ốm đã lâu

Đàn ông cứu bệnh mà mạch thốn khẩu bên tay trái sướng thì sống, nhược thì chết.

Phế ung mạch

Phế ung thì mạch thốn khẩu sác thực

Phế ung mà sắc, mặt trắng, mạch đoản, sác thì hãnh, sắc mặt đỏ, mạch phù đại, thì độc.

Tràng ung mạch

Tràng ung thì thân thể không nóng sốt mà mạch hoạt sác, tràng ung chưa thành nung, mà mạch trì khẩn thì trị nên đánh hạ. Tràng ung đã thành nung mà mạch hồng sác, thì không nên đánh hạ. Nếu tràng ung mà mạch trầm tế vô căn thì chết.

Ung thư mạch

Ung thuộc dương, thư thuộc âm.

Thân thể nóng, mạch sác thuộc dương ung, thân thể không nóng, mạch không sác thuộc âm thư.

Ung thư chưa phá hội mà mạch hồng đại thì lành, ung thư đã phá hội mà mạch hồng đại thì độc.

Hư trường mạch

Mạch bên tay phải nhược hoặc sác hoặc đại, trong ăn vô lực, thì là âm huyết hư. Hư cực, thì mạch huyền kiêm sác.

Mạch bên tay trái nhược là dương khí hư, hư cực thì mạch khẩn.

Bàn tính mạch

Bàn tính cấp, thì một hơi mạch chuyển năm lần, bàn tính khoan hòa thì mạch chuyển bốn lần là bình thường.

Phi cấu tràng đoản mạch

Người béo thì mạch phù. Người gầy thì mạch liễm. Người cao thì mạch sa, Người thấp thì mạch xúc.

Nam bắc phương nhân mạch

Người phương bắc thì mạch cường thực. Người phương nam thì mạch nhu nhuyễn.

Thiếu tráng lão nhân mạch

Người trẻ tuổi đang sức thì mạch đại. Người già yếu thì mạch hư.

Tân hậu phận hậu mạch

Sau khi cơm no thì mạch xác, sau khi cơm no thì mạch hồng.

Cửu cơ viễn hành mạch

Ngựa đói chậm hèn thì mạch hư không, đi xa nhọc mệt thì mạch kinh tật.

Thất nữ nô nô mạch

Thất nữ nghĩa là con gái chưa có chồng. Nô nô nghĩa là nhà sư. Hai hạng người ấy, kinh mạch đều như nhược cả.

Thuần dương tử mạch

Thuần dương tử nghĩa là con nhà chân tiên thiên khí vượng, hoặc trẻ con cũng gọi là thuần dương, thì mạch hồng sác.

Biện thai

Nữ nhân thai dựng mạch

Mạch kinh thì thốn âm động, tức là mạch có thai, Vì thế thốn âm kinh là tâm với thân, tâm chủ huyết, tử cung mạch thốn khẩu bên tay trái, thực là hào môn cung mạch xích tì lưu cả hai tay, mạch tâm tì lại động, để là khí huyết dư hòa, mà dương đồng ở trên, âm đồng ở dưới, cho nên đoán chắc là là mạch có thai.

Phàm dân bà kiết kinh, (kinh tức là thấy tin), mà thốn mạch vi, quan mạch hoạt, xích mạch sác, chuyển động lưu lợi như chim sẻ mổ thóc, phát trầm không chỉ, hoặc bình mà hư, đó là mạch có thai, chứ không phải bệnh.

Thai kết ba tháng, thì mạch hoạt tật mà không tán mạn, thai kết năm tháng thì mạch những tật mà không tán mạn tì ốt chứ không hoạt.

Phân biện sơn giai sơn gái.

Bên tay trái mạch tật, thì đẻ con giai, bên tay phải mạch tật thì đẻ con gái.

Bên tay trái mạch trầm thực thì đẻ con giai, bên tay phải mạch phù đại thì đẻ con gái.

Mãn kỳ thai lọc.

Thai sắp đẻ tì ốt, thì đau bụng trận thống, xiên ra sang sau lưng, mạch trầm tì mà hoạt.

Sau khi thai lọc.

Mạch tế hoãn là thuận, mạch thực đại huyền lao là nghịch. Nếu huyết không tiêu, mà mạch huyền sấp và đại (lớn) thì sống, mạch hư tiểu và nhược thì chết.

Bàn sản lậu hạ.

Bàn sản lậu hạ mà mạch sách là thuận, nếu mạch nhược, tức là huyết hão thì nguy.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh.

Cuộc công-thải Đông-pháp

Mở số lần thứ mười chín

Ngày 1er Décembre 1926

1016 số mỗi số được 100 đồng

(Tiếp theo)

50.215	60.840	70.535	80.290
50.311	60.880	70.616	80.495
50.349	60.890	70.672	80.509
50.412	60.931	70.894	80.794
50.495	60.941	70.909	80.808
50.500	60.959	70.993	80.916
50.506	61.163	71.025	81.019
50.517	61.340	71.302	81.386
50.531	61.560	71.306	81.415
50.588	61.704	71.412	81.498
50.615	61.812	71.422	81.534
50.922	61.833	71.435	81.601
50.979	61.962	71.525	81.762
50.995	61.989	71.548	81.807
51.139	62.332	71.696	81.909
51.244	62.528	71.905	82.036
51.369	62.656	71.987	82.095
51.837	62.682	72.020	82.146
51.986	62.901	72.330	82.242
52.118	63.054	72.805	82.317
52.343	63.134	72.829	82.342
52.541	63.179	73.061	82.392
52.550	63.258	73.086	82.431
52.584	63.372	73.142	82.739
52.685	63.412	73.340	83.006
52.698	63.516	73.542	83.021
52.707	63.524	73.626	83.234
52.788	63.526	73.656	83.361
52.977	63.705	73.757	83.539
53.260	63.722	73.891	83.548
53.286	63.895	74.001	83.917
53.325	63.910	74.223	83.944
53.334	63.952	74.269	84.288
53.431	64.025	74.299	84.393
53.446	64.043	74.384	84.496
53.525	64.062	74.315	84.517
53.905	64.231	74.580	84.539
54.173	64.277	74.631	84.557
54.314	64.488	74.677	84.632
54.411	64.538	74.779	85.178
54.558	64.660	74.955	85.296
54.767	64.702	74.971	85.308
54.798	64.717	74.983	85.394
54.940	64.775	75.184	85.542
54.977	64.808	75.494	85.785
55.018	64.864	75.799	85.891
55.195	65.217	75.825	85.941
55.207	66.361	75.859	85.977
55.218	65.538	75.915	86.044
55.307	65.864	76.095	86.182
55.324	66.011	76.206	86.214
55.359	66.067	76.279	86.262
55.392	66.515	76.381	86.270
55.622	66.517	76.413	86.304
55.633	66.519	76.445	86.594
55.776	66.622	76.567	86.718
56.248	66.781	76.786	87.163
56.551	66.880	76.788	87.177
56.599	67.224	76.865	87.280
56.841	67.261	77.055	87.410
56.911	67.276	77.119	87.562
56.939	67.404	77.139	87.854
57.212	67.422	77.161	87.954
57.271	67.423	77.520	88.005
57.419	67.466	77.536	88.044
57 471	67.562	77.558	88.132
57.856	67.580	77.763	88.359
57.996	67.786	77.793	88.513
58.123	67.967	78.095	88.523
58.368	68.067	78.136	88.540
58.529	68.190	78.189	88.644
58.589	68.245	78.215	88.717
58.997	68.362	78.282	88.915
59.024	68.556	78.286	88.973
59.035	68.595	78.307	89.061
59.385	68.682	78.311	89.129
59.481	68.756	78.313	89.264
59.634	68.914	78.316	89.312
59.801	69.116	78.405	89.357
59.868	69.118	77.570	89.575
59.905	69.138	78.745	89.625
60.018	69.163	78.857	89.677
60.124	69.346	78.860	89.762
60.301	69.632	79.069	89.823
60.307	69.696	79.112	89.945
60.374	69.793	79.837	89.991
60.484	69.843	79.864	90.029
60.722	69.965	79.965	90.317
60.755	70.133	80.012	90.438

(Còn nữa)

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy sau tiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho ; bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. ❖ Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

VĂN UYỂN

Phong rao

Nhìn ra giới đất hình minh.
Ấy ai muốn đặm trường-đình chiếc thân?
Ngẩn-ngơ hết Việt lại Tần.
Sông sâu mấy trượng, phong trần mấy phen.
Tuần huờn, thuyền gió tới nơi.
Lòng còn đeo nặng những lời sắt đanh.
Ngán cho cái kiếp đa tình,
Tự mình mình buộc, lấy mình mình chơi!
Ai sang đó Niêm cùng tôi,
Nhớ ai khó tỏ hết lời riêng ấy.
Nhớ đời lắm lúc sông hay,
Đường trường này lúc tháng này hôm nay.
Có con thám hận vì sông,
Vì tình nên lụy, nước non lỡ bàng.
Mẹ già thân gái ai đang,
Biết đâu mà tỏ can tràng vào đây?

Hoa-Lâm, Trần-tử-Trúc

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Ngày 21 décembre 1926 hồi 10 giờ. — Tại sở Binh-lương (Intendance) Haiphong đấu giá mua 700.000 litres rượu vang đỏ (chia làm 9 lô).

Ngày 24 décembre 1926 hồi 10 giờ đấu giá mua than cho sở Hàng-hải (Service Maritime) trong năm 1927.

Ký quĩ tạm 1000$00

Đến ngày 10 janvier 1927 hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà sát sinh cho tỉnh Hà-đông.

Việc làm đáng 11,952$28,
Ký quĩ tạm 200$00.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTPS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rồi, sướng đa dẫy, đau đa dẫy, ăn không ngon, ngủ không yên thế tiên. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Ba-chuông, Hanoi

MÁU XẤU LÀM TRỞ NÊN MAU GIÀ

Sự vận động máu me của người đờn-bà không tốt, nó làm cho nghịch với sự sanh sản, thường sanh ra : đau bụng, chóng mặt, hồi hộp, hơi nóng nhiều, mọc mụn ra nơi da, ấy là dấu nó chỉ bởi máu xấu nó sanh bịnh hoạn, lại nó làm cho mau già.

Nhiều người đờn-ông cũng bởi máu nó cũng sanh ra nhiều chứng như vậy.

Muốn tránh cho khỏi những điều ấy thì mau kiếm thuốc uống liền, lo sửa máu me lại cho tốt, hầu tránh cho khỏi những bịnh sấy ra vì máu.

Bây giờ có thứ thuốc :

DÉPURATIF RICHELET

nó làm cho máu xấu trở nên tốt.

Có nhiều bịnh có mà nhờ bởi thuốc *DÉPURATIF RICHELET* nó cứu khỏi.

Mấy nhà thuốc đều có bán, chỉ trừ tại nhà thuốc chính cốt ông L. Richelet ở ngang nhà bát tập, Saigon.

Nếu rồi mà hết thì gởi ngay qua bằng sở Laboratoire de L. RICHELET de Bedon, 6, Rue de Bellort, BAYONNE (Basses Pyrénées).

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

De l'universalité de la loi morale

(Suite)

La notion de quelque chose du juste me semble si naturelles si universellement acquise par tous les hommes, qu'elle est indépendante de toute loi, de toute pacte, de toute religion. Que je redemande à un Turc, à un malabare, l'argent que je lui ai prêté pour se nourrir et pour se vêtir, il ne lui tombera jamais dans la tête de me répondre : Attendez que je sache si Mahomet, Zoroastre, ou Brama, ordonnent que je vous rende votre argent. Il conviendra qu'il est juste qu'il me paie ; et, s'il n'en fait rien, c'est que sa pauvreté ou son avarice, l'emporteront sur la justice qu'il reconnaît.

Je mets en fait qu'il n'y a aucun peuple chez lequel il soit juste, beau convenable, honnête, de refuser la nourriture à son père et à sa mère quand on peut leur en donner ; que nulle peuplade n'a jamais pu regarder la colomnie comme une bonne action, non pas même une compagnie de bigots fanatiques.

L'idée de justice me paraît tellement une vérité de premier ordre à laquelle tout l'univers donne son assentiment, que les plus grands crimes qui affligent la société humaine sont commis sons un faux prétexte de justice. Les plus grand des crimes, du moins le plus destructif, et par conséquent le plus opposé au but de la nature, est la guerre, mais il n'y a aucun agresseur qui ne colore ce forfait du prétexte de la justice.

Les déprétateurs romains faisaient déclarer toutes leurs invasions justes par des prêtres nommés Fécales. Tout brigand qui se trouve à la tête d'une armée commence ses fureurs par un manifeste, et implore le dieu des armées.

Le mot d'injustice ne se prononce jamais dans un conseil d'Etat où l'on propose le meurtre le plus injuste ; les conspirateurs, même le plus sanguinaires, n'ont jamais dit ! Commettons un crime ; ils ont tous dit ! Vengeons la Patrie des crimes du tyran ; punissons ce qui nous paraît une injustice. En un mot, flatteurs lâches, ministres barbares, conspirateurs odieux, voleurs plongés dans l'iniquité, tous rendent hommage, malgré eux, à la vertus même qu'il foulent aux pieds.

Je crois que les idées du juste et de l'injuste sont aussi claires, aussi universelles que les idées de santé et de maladie, de vérité et de fausseté, de convenance et disconvenance.

On peut m'objecter que le consentement des hommes de tous les temps et de tous les pays n'est pas une preuve de la vérité. Tous les peuples ont cru à la magie, aux sortilèges, aux démoniques, aux apparitions aux influences des astres, à cent autres sottises pareilles ne pourait-il pas en être ainsi du juste et de l'injuste !

Il me semble que non. Première ment, il est faux que tous les hommes aient cru à ces chimères. Elles étaient à la vérité, l'aliment de l'imbécillité du vulgaire et il y a de la vulgaire des grands et le vulgaire du peuple ; mais une multitude de sages s'en est toujours moquée : ce grand nombre de sages, au contraire, a toujours admis le juste et l'injuste tout autant et même encore plus que le peuple.

La croyance aux sorciers, etc.., est bien éloignée d'être nécessaire au genre humain ; la croyance à la justice est d'une nécessité absolue ; donc elle est un développement de la raison donnée de Dieu ; et l'idée des sorciers, etc.., est, au contraire, un pervertissement de cette même raison.

Voltaire

Sự phổ-cập của luật luân-lý

(Tiếp theo)

Sự « biết » ít nhiều về cái lẽ công bình hình như là tự nhiên, ai cũng có, nên đã thành ra độc-lập không quan thiệp với một luật-lệ, một hiệp-ước, một tôn-giáo nào. Dù tôi hỏi một anh Thổ-nhĩ-kỳ, một anh Ma-la-bà món tiền mà tôi đã cho bản vay để mua đồ ăn thức uống, chắc hẳn không bao giờ lại nghĩ đến trả lời tôi rằng : thong thả, để tôi xem xem đức Mahomet, đức Brahma có truyền cho tôi phải giả tiền bạc thật không đã, không, hẳn biết ngay rằng hẳn phải giả tôi mới đáng lẽ công bằng, sẽ đợi khi hẳn « quít », chẳng qua là vì hẳn nghèo quá hoặc hẳn vì hiền-lận quá mà quên những cái lẽ công bình chính hẳn cũng công nhận.

Tôi dám quyết rằng không có một dân tộc nào lại cho việc cố thể nuôi mà bỏ không nuôi cha mẹ hay cho một sự nói xấu là chánh đáng bao giờ ; chẳng nói cái một dân-tộc, đến ngay một lũ mọi cũng cũng không khi nào thế.

Cái tư tưởng về sự công bình đã là một cái chân lý độ nhất lắt cả nhân loại cũng công nhận, cho nên những tội ác làm cho đau đớn đến nhân loại xưa nay vẫn khoác một cái lốt công bình giả dối. Cái tội ác to nhất hay tai hại nhất, cái tội ác nó phản đối hẳn với mục-đích của Hóa-công, là sự chiến-tranh. Ấy thế mà không một kẻ nào gây nên chiến tranh lại không giế mượn cái lốt công bình.

Những quân-giặc cướp Lu mã ngày xưa bắt các giáo sĩ gọi là « Fécales » phải tuyên bố nhận rằng những sự cướp bóc của chúng là hợp lẽ công bình. Phàm quân cường đạo nào đứng đầu một quân đội đến trước lấy tờ bá cáo tuyên bố và sự cần khẩn ông thần « chiến tranh », rồi mới thi hành cái thủ-đoạn bản bạo của chúng.

Trong một quốc hội nào, dù có bàn định đến mất cái tội ác lớn đến đâu cũng không hề thoảng nghe thấy cái tổng bắt công. Những kẻ âm mưu đã đa sát đến đâu cũng không bao giờ nói : Ta hãy phạm tội ác đi. Chúng chỉ nói rằng : ta nên bảo cái tội tàn ác cho thế quốc ; điều ấy bất công, ta hãy trừng phạt đi. Tóm lại là những kẻ nịnh hót bề mặt, những quan lại giả mạo, những kẻ phản tặc đáng ghét, những quân ăn cắp chẳng đều phải ẩn tụng đủ bản ý chúng có không bằng lòng cái điều tinh mà chúng đã gấy xéo xuống chân mặc lòng.

Tôi tưởng rằng cái tư-tưởng về lẽ phải trái đã là rõ ràng, phổ cập cả mọi người cũng như cái ý biết về sự khỏe mạnh và sự yếu đau, về sự thực và sự giả, về sự chánh đáng và không chánh đáng.

Người ta sẽ tỏ hẳn tôi rằng sự hợp ý của mọi người và của các nước không hẳn đã là một cái tang chứng của chân lý. Dân nào xưa ka cũng có mê-tín tà thuật, phù thủy, ma quỷ hiện hình, tưởng sĩ tử vì vô trăm nghìn sự huyễn hoặc ngu dại cũng quân *Tống* giao-chiến. Bên quân *Tống* có một viên nữ-tướng cưỡi ngựa đi đầu, tức là *Ban dương* công-chúa.

Ban-dương công-chúa quát to lên mà rằng :

— Loài mọi-rợ kia, chưa chịu đáng nộp thành-trì, còn dám cùng ta kháng-sự để chăng !

Trương vinh cũng nói chẳng rằng, tức thì mưa đạn thác nguya xông vào đánh *Ban dương* công-chúa. Hai bên giao-chiến mới được mấy hợp thì *Trương-vinh* giả cách thua trận, chạy vòng quanh phía ngoài thành.

Ban-dương công-chúa giả sức đuổi theo. *Trương-vinh* đợi cho đến gần, quay mình trở lại, giơ đao chém thẳng một nhát. *Ban dương* công chúa nhanh mắt, nghiêng mình lánh về một bên.

Con ngựa đang người, nghẹo xuống đất, thành ra *Ban-dương* công-chúa cũng ngã. May nhờ có *Bồ* phu-nhân vừa tới, phò giá ngọn phi-đao, chinh tráng vào sườn bên tả *Trương-vinh*, *Trương vinh* ngã lăn ở dưới chân ngựa mà chết.

Quân giặc chết hại không biết bao nhiêu. Tiếng vang lay xin đầu hàng, vang chốn giao-giã. Xem thế đủ biết cái tài các viên nữ-tướng nhà họ *Dương* kéo cùng nhau cứu-ứng trong khi chiến-tranh vậy.

Lại nói chuyện quân *Tây hạ* đến trên mặt thành, trông thấy tướng *Tống* và *Trương-vinh* bị tử trận, tức thì phi báo *Tây-hạ* quốc-vương. *Tây* - hạ quốc-vương lo sự không biết dường nào, đã toan nghĩ quân mà liệu mình tự tử.

Quan tả thừa-tướng là *Khả-bạch-tiên* tâu rằng :

— Vua *Tống* là người khoan-nhân đại-độ, kể nào đầu hàng, đều được phong tước, kẻ nào nghịch mệnh, đều phải diệt vong. Nay quân *Tống* vây bốn mặt thành, coi sự thắng bại, hiện đã trông thấy, sao chúa - công không sai sứ xin đầu hàng, dâng nộp bản-đồ, rồi hàng năm cống hiến các đồ qui-vật, như thế thì chúa-công vẫn giữ vững được ngôi vua trong một nước, há chẳng phải là một cái kế rất hay, hà-tất lại bắt trước thói tướng cũng bạn nữ-nhi, phẫn chí liều thân, để mua một trò cười cho thiên-hạ ru ! xin chúa-công nên xét đi xét lại cho thật kỹ.

Tây-hạ quốc vương ngẫm-nghĩ hồi lâu, rồi nói :

— Quả *Tống* thật là vô địch ! Ta còn biết đường lối làm sao cho nổi, chi bằng mở cửa thành xin đầu hàng cho rồi.

Tây hạ quốc-vương bèn thi truyền lệnh cắm cờ hàng ở trên mặt thành. Qua ngày hôm sau, sai sứ đem bức thư xin hàng sang trại quân *Tống* để dâng nộp. Bấy giờ Châu phu - nhân đang ngồi trong quân - tướng, cùng các viên nữ-tướng thương nghị mưu-kế.

Bỗng nghe báo *Tây hạ* quốc-vương sai sứ đến đưa thư xin đầu hàng. *Dương tôn-bảo* sai người gọi vào, sứ-giả vào qui dưới trướng, giải bày cái chủ-ý của *Tây-hạ* quốc-vương muốn xin đầu hàng. *Dương-tôn-bảo* ngẫn ngợi chưa quyết.

Đặng văn-viễn nói với *Dương-tôn-bảo* rằng :

Nước *Tây - hạ* này là một nơi hoang-dịa, dẫu chiếm lấy cũng chẳng đáng được việc gì, dân lại ngoan-ngoãn, sai khiến có nhiều nỗi khó khăn, ta như ý tôi trộm nghĩ thì quan nguyên - soái nên cho đầu hàng, để tỏ cái đức của thánh - thượng có lòng khoan - dãi người phương xa vậy.

Chu phu-nhân nghĩ lấy làm phải, mới viết thư trả lời, giao cho sứ-giả về nói với *Tây-hạ* quốc-vương. *Tây-hạ* quốc-vương cùng các quan văn võ triều-thần nghe báo, xiết bao mừng-rỡ.

Ngày hôm sau, *Tây-hạ* quốc-vương cùng các quan văn võ triều-thần mở cửa thành ra để nghênh-tiếp quân *Tống*. *Dương-tôn-bảo* cưỡi ngựa đi trước, trông thấy vua tôi nước *Tây-hạ* sợ lạy ở bên cạnh đường.

Dương tôn bảo ngăn nẻ là ông vua nước, mới giơ tay đỡ dậy, rồi mỗi người cùng giông sương ngựa ngang nhau đi vào trong cung. Nước bộ-hạ đều bày các đồ bái-vọng như hương hoa đăng-chúc đã đến trước quân *Tống*.

Tây-hạ quốc vương đứng ở dưới sân xin tạ tội. *Dương-tôn-bảo* nói :

— Thiên-tử nước ta là một vị thánh-quân có lòng nhân - ái, nay vua tôi nước người đã xin đầu-hàng thiên-triều, nếu cứ một dạ trung thành thì không bao giờ đến nỗi phải mất chức cũ vậy.

Tây-hạ quốc - vương cúi đầu cảm tạ. Hôm ấy, *Tây hạ* quốc-vương mở một tiệc đại-yến ở trong cung. Châu phu - nhân cùng mười hai viên nữ-tướng, cả các bộ-hạ nữa, đều vào dự tiệc.

Tây-hạ quốc-vương sụp lạy làm lễ trong-kiến. *Châu* phu - nhân đỡ lời phải-ấy. Các tướng đều theo thứ tự cùng ngồi. Bấy giờ trong cung tiếc mở linh-đình, đàn-sáo rin-rít. Phiên-quan dâng mâm ăn, phiên-nữ ra múa hát.

Mọi người cùng nhau uống rượu rất vui-vẻ, mãi đến canh khuya mới tan. *Dương - tôn - bảo* đáng ở trong thành, *Châu* phu-nhân cùng các viên nữ-tướng thì đóng ở phía ngoài thành, rồi treo bảng an-dân, trăm họ đều được yên lặng.

Cách mấy hôm sau, *Dương-tôn-bảo* bàn đến việc thu quân về nước, sai người truyền báo cho các tướng biết, các tướng vâng lệnh, đều sửa-soạn khởi hành.

Tây-hạ quốc-vương đem hai vòng đai bằng vẩy con tê và các đồ châu báu không biết bao nhiêu mà kể, dâng biếu *Dương-tôn bảo*. *Dương-tôn bảo* chỉ nhận có hai vòng đai, còn các đồ châu-báu thì xin gởi lại.

Lại đem các tướng bắt được của *Tây hạ* khi trước đều trả lại cả, chỉ có *Bách-hoa* công-chúa hiện đã giải về Trung-quốc rồi thì thôi.

Ngày hôm ấy, đại-binh bèn *Tống* từ thành *Liên-châu* thẳng đường trở về *Biện - kinh*. Vua tôi nước *Tây-hạ* tiễn ra ngoài mười dặm rồi mới quay lại.

Bấy giờ *Dương-tôn bảo* chia quân ra làm tiền-đội và hậu-đội, thẳng rong cờ mở, thẳng đường rước mau, quân-uy lừng - lẫy, các nước nghe tiếng, đều phải kính phục.

(Còn nữa)

Luyện tập quốc-văn

Thư khuyên em

Em Mỹ-ngọc ơi !

Từ khi em du học Hà-thành đến giờ thấm thoắt đã một lần đổi thay rét nồng. Lâu lâu anh nghĩ tới em thì không sao ngủ được nỗi anh em xa cách. Anh đi em ở trên ấy cũng nhớ nhà lắm đấy, nhưng :

Trượng phu bốn bể là nhà,
Gió tanh không ngăn một lá nam nhi.

Em ơi ! mới đây anh có tiếp được tin rằng em đang bị sảng tinh mũ hoặc mà hỏ hư phí tuổi thiếu niên.

Em ơi ! em phải biết rằng tuổi thiếu niên của em ngày nay Lạc là rất quý, rất đẹp, rất đáng yêu, đáng mong, như đóa hoa mới nở, ngào ngạt hương bay, như mặt trời mới lên bóng quang rực rỡ, vì lẽ tuổi niên là lúc tinh thần đang hoạt bát, khí lực đang thịnh cường, định làm việc gì cũng nổi. Bởi thế người chưa lỡ tuổi thiếu niên, thì mong mỏi lắm niên, người đã quá tuổi thiếu niên thì than tiếc thiếu niên.

Ôi, thiếu niên đáng quý thay, đáng yêu, đáng mong thay !

Nay em nay đã vượt qua cái thời-kỳ ấu trĩ mà trở nên cái trình độ thiếu niên nay, thực anh lấy làm mừng, mà anh lại lấy làm lo. Anh mừng là mừng vì giữa lúc ngọn sóng Âu-Á tràn sang nỗi Á-đông, là cơ ba sắc vào trong đất Việt này thì sự sinh tồn, tiến thủ, đường kinh lễ và học thuật, đường nào cũng tấn tới, như tàu chạy, như tên bay, thực những đứng tiên nhân ta chưa kịp biết, mà nay ta đã được tai nghe mắt thấy giữa lúc ta đương độ thiếu niên.

Đáng mừng thay !

Lại may sao trước khi mới xướng khởi ra cái chủ nghĩa « Pháp-Việt đề huề », ý cũng mong cho bọn thiếu-niên nước Việt-nam ta theo đòi được như bọn thiếu niên nước khác, để cho cái trình độ nước nhà trong bọn hai nghìn năm đã có, càng ngày càng rạng rỡ thêm ra.

Ấy sự đáng mừng là thế, mà đáng mừng chu tuổi thiếu niên của em là thế.

Còn anh lo, là lo vì lúc thiếu niên này, nếu em không dốc lòng học tập thì công danh sự nghiệp sau này còn mong sao cho có ngày kết quả, về lại nếu trong nước Việt-nam này có trăm nghìn người như em thì sẽ có vai thích sánh làm sao được cùng khách năm châu. Than ôi ! cái thì giờ thiếu niên qui báu, tiếc nhường bao, không mấy chốc hóa ra người già mà vô dụng. Vậy mà lo.

Ôi ! nhân tài là nguyên khí nhà nước, mà những bọn thiếu niên là những người có trách nhiệm gánh vác về mai sau vậy. Thế mà nếu trong bọn thiếu niên nay mà nhân tài ít, thì mai sau tổ quốc trông cậy vào đâu !

Ấy sự đáng lo là thế mà đáng lo cho tuổi thiếu niên em là thế.

Anh trông thấy cái thiếu niên của em mà anh sinh cảm, sinh tình, sinh lòng lo vang.

Hy vọng rằng : trong bọn thiếu niên ngày nay ai cũng nên quý trọng cái thời giờ thiếu niên, kẻo bây giờ tuy là thiếu niên, mà không vậy chốc lại thành lão đại. Và lại trong một đời người hay giờ kể trọng nhất là thiếu niên, thế mà em nỡ hư phí cái thời giờ thiếu niên hay sao ?

Em hư phí cái thời giờ thiếu niên thì cái thân như bọn mới nở, như giống mới lên kia, chẳng hóa ra đáng tiếc lắm ru !

Nếu em biết lợi dụng tuổi thiếu niên em tại anh quyết rằng không em về vang với bọn thiếu niên ngày nay, mà lại có ảnh hưởng đến bọn thiếu niên đời tương lai nữa.

Mà có thế : trên không thẹn với cỏ nhân, dưới cũng anh em cũng hướng nhân ra ứng mũi chịu sào cho non sông Nam-Việt được.

Thôi, lời nói khôn cùng, gọi là có mấy lời khuyên bảo Em nên nhận lấy lời anh.

Bùi-quý-Vị

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ năm giờ sáng.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn độc báo, cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đáng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng. các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cắm-báo, bản-quán xin tính rút xuống 0 p. 08 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toản, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Vì đi xa mà bán : một cái villa có đồ đạc, có đủ các nhà phụ ở giữa Đồ-sơn. Xây bằng Ciment, đá và gạch. Lợp ngói tây. Trông ra bể và miền chung quanh đẹp tiện nhất. Có đường đi riêng. Có 2.300 thước ngoại giá lại của một miếng đất 250 thước vuông để làm chỗ để auto. Người muốn mua giá đắn cũng được. Giá 4.000 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.925

Muốn bán một cái nhà có vườn rộng một nghìn một chăm thước vuông 1.100m2) ở phố Quan-thánh, số nhà 59, Hanoi.

Ai có muốn mua thì xin hỏi tại 43, phố hàng Giấy. 5.964

Xe ô-tô
(Automobiles)

MỘT DỊP TOT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã-lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Vì đi xa nên bán : Auto 10 c.v. *Rolland Pilain* chạy thật tốt. Từ khi mua chưa hề chữa qua. Có đủ cả áo xe và nhiều đồ phụ. Đèn secours mạ kền thật sáng. Người muốn mua giá đắn cũng được. Giá 1.200 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.924

Bán ô-tô « Salmson » 10 mã-lực, kiểu xe thượng-hạng. Còn mới. Thiệt là một dịp tốt. Hỏi tại nhà báo. 5.942

Muốn bán một cái xe ô-tô « Peugeot » 10 mã-lực, kiểu thượng hạng. Mới chạy có 12.000 km. máy móc rất tốt, vai bọc đệm rất mới. Rất nhiều đồ phụ.

Hỏi tại : 110, Jules Ferry, Hanoi. 5.946

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citrcën » kiểu đi chơi, 4 chỗ ngồi, 8 mã-lực. Còn tốt lắm, giá 900 đồng.

Hỏi tại nhà Trung-Pháp ngân-hàng, Haiphong. 5.971

Xe đạp, xe mô-tô
(Vélos, motos)

Vì đi xa muốn bán cái xe đạp hiệu « Peugeot » hỏi tại bản-quán, sáng 7 giờ đến 11 giờ ; chiều 2 giờ đến 6 giờ. 5.941

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một phó tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré* » Đáng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tăng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.969

Muốn mua :
(On achète)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo. 5.891

Tôi có đứa em gái lên 8 tuổi, tên là Năng, lạc mất từ trưa hôm mồng ba tháng một này mà chưa tìm thấy. Người nó hơi thấp và đậm ; trên đầu có sẹo ; tóc để quả dào và cun-cút ; tai đeo khuyên bạc ; mình mặc áo khách nâu và quần làng thâm.

Ông bà nào thấy nó ở đâu xin làm phúc mách bảo cho, tôi xin có nhời minh tạ.

Nay kính-cáo.
Vũ-thị-Chín.

Ở số nhà 21, Phố chợ Con, Haiphong. (21, Boulevard Sadi-Carnot, Haiphong). 5.975.

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

MUỐN BÁN :

3 collimateurs ; 1 grand niveau d'eau, 2 boussoles d'arpenteur ; 1 mire.

Hỏi ông GRENÈS, ở số nhà 3, phố Jauréguiberry, Hanoi. 5.930

MỚI TÁI BẢN

QUỐC-VĂN GIÁO KHOA THƯ'

LỚP ĐỒNG-ẤU

Giá bán 0$10

Bán buôn và bán lẻ xin viết thơ cho

M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trang-Bắc tân-văn. 61-63, Phố hàng Bông. -- Hanoi

số 129

BẮC-TỐNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

Vì tướng là *Trương - vinh* tâu với *Tây-hạ* quốc-vương rằng :

— Châu-tống nhờ lo-ngại ! Binh-mã trong thành còn có bốn vạn, lương-thảo cũng đã chi-dụng trong một năm. Vì quân *Tống* đầu xuống thì ạh, những từ xa tới đây, đường vận-tải quân-lương tất phải khó-khăn. Kẻ hạ-thần xin đem quân bản-bộ mở cửa thành ra đánh một trận. Nếu cái hăng-phúc của chúa-công mà thắng được quân *Tống* thì thôi, nếu không thắng được, bấy giờ ta sẽ đóng chặt cửa thành, dàng sách số - thủ, cũng là một cái kế giữ vững lâu dài vậy.

Tây-hạ quốc-vương cả mừng tấn giảng cho *Trương - vinh* đem quân ra thành. *Trương - vinh* nguyên người giống *Khương lạc*, tức khỏe tự-nhiên, nay càng một ngon đại-đao. Khi vào trận-địa, đi nhanh như bay, chúng vẫn gọi là *Thiết-lý tướng quân*.

Ngày hôm ấy, *Trương - vinh* vâng mệnh *Tây hạ* quốc-vương, đem hai vạn quân mở cửa thành tiến ra, để

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mã-zoc,
15 chân-kính
Một vỏ kim
có chữ lồng-vàng
BẢO-HÀNH 5 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Cải-lương
Hí-viện
Rạp hát mới
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Nay mai sẽ diễn
TÁI-SINH DUYÊN
Hát chèo cải-lương
Nguyễn-đình-Nghị soạn

Thu nửa tiền
Tối thứ ba 14 Décembre
BẰNG NHÂN THẾ GIÁ
Một nàng đi lấm mối vợ không nên phải đền của nhà, thật là buồn cười.
Tối thứ tư 15 Décembre
TRƯƠNG-VIÊN
Tích hát chèo cổ rất hay và có luân-lý, là tình nàng dâu nuôi mẹ chồng. Có nhiều ông hát rất hay.
Tối thứ năm 16 Décembre
LỖ TÌNH QUANH QUẦN
(TRẬN CƯỜI)
Tả cảnh hột à lâm mối tối nằm không, có tâm nỗi quanh quẩn rất buồn cười.
Tối thứ sáu 17 Décembre
NỮ-TRINH THÁM
Một cô thám xét ra được nhiều chuyện trong gia-đình rất lạ.

Hội-đồng Quản-trị hội Cải-lương-hí-viện có nhời bá cáo để biết-qui hội-viên biết rằng: vốn hội bây giờ định tăng lên là 15000 $ 00 và đến 1er Janvier 1927 thì thu tiền.

Imprimerie de Extrême-Orient
L. MAYENCE & Cie
8 Rue Vannier PARIS
23, 25, 27 Ladoux Hill LANDRES

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, te các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền : 0$80
BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3069

KHAY DỊP BẠC CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng
Bản tín vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang, chúng mua hàng sau này : Giấy gói tây đủ khắp hạng, chữ là cần thiết Bạc gọc Lạnh, gọc Tím, bạc cổ, bạc mới, đủ cỡ cả. Kiểu tối là có bán các thứ ; Nước Hoa, Sáp Thơm và Bút Máy hiệu « EDAC ». Khắp đủ giá tiền bạc tây sao, chúc bán tới mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. Ai giá bảy giờ với mấy tháng trước, thì mỗi đồng bạc ba tây 15 $. vậy bán giá được bao nhiêu tôi xin biếu nấu cho khách nốt cả. Quí-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu sẽ biết cho là sự thực, không "ta mua ngày, nào nói dịp này chúng tôi sẽ biết mà những năm bảng trên tây bán chạy lắm. Kính cáo.
CỬA HÀNG LONG. 99. Rue des Pavillons-Noirs
cũ 99. Rue Jules Ferry) Hanoi
3067

SÂN-NHIÊN-ĐÀI
Vốn bản-hội 8800 $00 định tăng lên 12000 $00, Gọi thêm 125 cổ-phần, mỗi cổ phần 25 $ 00, đóng làm bạ kỳ. Ngài nào mua cổ-phần xin hỏi tại rạp hát.

Tạm-thu hạ giá
TRÊN GÁC
Ghế lô (Loge): 0 p. 40 — Hạng nhất: 0 p. 20
Hạng nhì: 0 p. 15 — hạng ba : 0 p. 10
DƯỚI NHÀ
Hạng nhất 0 $ 20, hạng nhì 0 $ 15, hạng ba 0 $ 10

Tối thứ ba 14 Décembre 1926
TRẠI CHIÊU-QUÂN
(liên hồi)
Hồi này bà Chiêu-quân tự tử ở bên Phiên xác trôi về Hán, vua Hán lập Trại-chiêu-quân làm chánh-hậu, sau khôi phục được Hán-bang.
Tối thứ tư 15 Décembre 1926
TRƯƠNG NGHĨA THÀNH
Có vai Đào lẳng đóng rất thần tình và một vai Sư hổ mang làm lắm trò nực cười.
Tối thứ năm 16 Décembre 1926
TIỀN VẠN LỊCH
(Cuộc cậu tạo)
Có vai kép vừa ngu vừa đốt mà làm đến chức cậu-tạo, không ông quan to nào dám hỏi kiện đến cậu, rất vui rất buồn cười.
Tối thứ sáu 17 Décembre 1926
LONG HỔ CHANH CẦU
Có cảnh công-chúa kén chồng nhiều vai bông lơn và vai thầy tướng nói lắm câu lý-thú mà buồn cười.
Tối thứ bảy 18 Décembre 1926
GIÁO PHỤ VÔ TINH
(Sự tích ông Trang-chu)
Thương thay cho kẻ quạt mồ, thẹn thay cho kẻ lấy vộ đẹp sáng.
3006

Tại hiệu CHARMEUSE
PHỐ LIÊN-TRÌ, số 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)
Vừa mới sang những hàng sau này : Quần áo mặc trong nhà đẹp lắm ; — Áo sơ-mi thật đẹp đủ các mùi, cổ với áo thật xứng nhau ; — Khăn chùm bằng len ; — Đồ vật để làm quà ; đồ trẻ con chơi ; — Quần áo các cô các cậu bé ; — Khăn buộc cổ (cà-vạt) ; — Giầy hở gót bằng phớt để ải trong nhà ; — Chai thermos ; — Thiếp và giấy viết thư ; — Plaque St. Christophe để cho các xe ô-tô khỏi mắc nạn, vân vân...
3064

TÔ-HỒNG-ANH
HIỆU MAY QUẦN ÁO TÂY
ĐƯỜNG FRANCIS GARNIER, SỐ 1 (TRÔNG RA HỒ HOÀN-KIẾM)
Các ngài muốn mặc quần áo tây rất lịch sự trong mùa rét này xin mời quá bộ đến hiệu TÔ-HỒNG-ANH chọn các mẫu dạ và laine đủ cả các mùi. Hễ các ngài đã may thử một bộ là tất phải may mãi.

POSTES RECEITE AUXILIAIRE HANOI B.
Sở Bưu-điện phố hàng Bồ Hanoi
Hôm bỏ thơ của sở giây thép phố hàng bồ mỗi ngày 7 chuyến lấy thơ. Những thư từ bỏ vào hộp ấy sẽ được đi rất nhanh chóng.
Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tín chỉ, nhận thơ recommandée, bán và phát những Mandat Tây và Mandat Đông-pháp.
Các ngài có cần nói điều gì xin cứ đến đấy lắc nào cũng có người chực tiếp.

Việc làng Phụng-pháp. — Việc này đã đăng rõ đầu đuôi trong mấy số báo trước, nay có tin rằng chánh hương hội làng ấy đã thú nhận mọi lẽ và nộp trả làng số tiền F 0 $ 02 thiếu sẵn quĩ. Như thế thì ở huyện cũng đã tắm thì giờ xét hỏi và thủ-quĩ cũ là Phạm-văn-An cũng khỏi mắc tiếng oan với các dân xã trong hàng huyện.

Cải lương, cải lương ! đi đến đâu cũng nghe thấy mấy tiếng cải lương hương-chính, mục-đích việc cải-lương nhà nước đặt ra là để duy-tân việc chính-trị trong nước, bề từ một làng cải thâm-ý của nhà-nước muốn cho dân mình tham dự đến việc công-ích nên đặt ra hội-đồng hương-chính để tập quen cách hành-động mọi việc tự sắp đặt lấy, tự cai-trị lấy, chọn điều hay mà theo, tránh điều dở đừng làm ; thế mà dân mình phần nhiều không hiểu thấu lẽ đó, thấy quan sức cải-lương, đặt hội-đồng trị-sự, thì cũng ù ù cạc-cạc theo liều, mấy người dân anh lại nhân đấy tranh dành ngôi thứ rồi kéo bè kéo cánh mà đục khoét dân, chứ thực thì dân-tình dân sự lại thêm rối bời.

Dân như thế, quan là phụ mẫu đáng lẽ phải thế y nhà-nước mà khuyến răn dân điều hay lẽ phải thì lại nhân cái dốt nắc dân mà lo lắm lợi.

Ta thường thấy nói làng nào cải-lương, làng khác cải-lương thì thử hỏi đã cải-lương những gì, hay bất ngoại chỉ có cái vỏ cải-lương mà thôi như xây nhà hội-đồng, mở trường học, trải đá đường đi và nhiều việc khác nữa bài xoa để che mắt nhà-nước mà gọi là cải-lương ư ?

Ôi ! cải-lương, nếu các làng cũng cải-lương một cách đó cả thì sự kết quả chẳng ra sao đã đành, mà có khi còn đề-lê gấp mấy nữa.

NAM-ĐỊNH

Một việc nghĩa đáng khen. — Về việc ông giáo Hinh chưởng giáo trang Trực-ninh bị chết một cách rất đáng ái ngại độ tháng năm vừa rồi, ắt độc giả nhất là về các giáo chức ai cũng biết thực là một cái nghi-án tự sự một thầm cùng quan sở tại vẫn đang hết sức tra xét mà vẫn chưa khám phá được. Nghe đâu các ông giáo ở các trang trong tỉnh lý cùng các ông giáo thuộc hạt Nam đang gầm góp mỗi ông một, vài đồng để lấy một món tiền khá to để làm một cái giải thưởng cho ai khám phá được cái nghi-án lạ lùng ấy !

Nếu món tiền ấy trong bao nhiêu năm mà không ai giật được thì sẽ đem giáp bá giáo Hinh.

Tưởng cái đoàn thể về giáo giới cũng đông ắt các ông giáo ở xa cũng vui lòng tán thành cái giải thưởng ấy. Việc này các ông Vũ-như-Lâm, Đào-đức-Trâm, Đào-văn-Minh giáo học Nam-định cũng ông giáo nữa đứng thu tiền. Hoặc hỏi ở trường Cầu cỏ là Phong-doanh.

Mới nghe được tin vội đăng báo để bạn đồng nghiệp biết. T. S. tuân

Nuôi trẻ nước lạt. — Cứ buổi trưa, buổi chiều ai vào đến sân trang Jules Ferry cũng thấy hàng 3,4 chục đứa trẻ quần áo sạch sẽ mặt mũi khôi ngô đang giật tay nhau đi bánh bộ ! Đấy là trẻ ở dưới nước lại hạt Thái-bình mà hội học giới nuôi. Người mấy chục đứa trẻ ấy ông đốc Michel lại nuôi riêng thêm tám đứa. Lúc ăn lúc tắm, lúc học đều do ông đốc bà đốc trông coi cả ! Tứ-sơn

Hỉ tín. — Có tin rằng cô Nguyễn-thị-Du lệnh mượi ông giáo Tứ-sơn Nguyễn-văn-Tuân ở Nam-định sẽ kết hôn cùng M. Hoàng-đình-Hanh tham tá sở họa đồ.

Xin có lời mừng hai họ và chúc cô dâu chú rể bách niên giai lão.

Diễn thuyết về cách dạy thủ-công. — Đến sáng thứ hai 26 décembre M. Michel là thanh tra các trường Nam-Định sẽ về trang huyện Phong-doanh để diễn thuyết về sư phạm : cách dạy thủ-công « L'enseignement du travail Manuel » để các ông giáo các trường trong hạt đến nghe. Ngoài cuộc diễn thuyết lại có tử một ông giáo làm mẫu lớp học mẫu để các giáo chức xem.

PHỦ-LÝ

Một chuỗi dài. — Việc bắt đám xóc-đĩa đã đăng trong số báo trước, nay lại được tin ở sở cẩm như sau này : Từ lâu nay vì thấy trong báo đăng tin rằng ở trong thành phố có nhiều nhà cá bạc, thì sở cẩm vẫn để ý đò xét, mãi đến đêm hôm thứ tư rạng ngày thứ năm trước mới biết đích rằng ở một nhà quan nghị là con M. Bá-kỳ có đám bạc to, con bạc cao tình vì đông lắm. Ông cẩm bèn đem lính đến gọi cửa, thì người con trai M. Bá-Kỳ là M. Phạm-duy-Phương, nguyên Bắc-kỳ tư-văn nghị-viên, thường-thụ sửu-phẩm văn-giai, đứng trong nhà nói ra rằng : đêm hôm không có phép vào nhà được. Trong khi ấy thì con bạc trong nhà tìm đường tẩu thoát, nước đông có đến non bốn chục người. Hiện có bắt được 13 người là những tên này :

Phạm-bá-Ngọc, 54 tuổi, quán làng Bình-trị, huyện Thanh-liêm, ngụ tại phố Tân-khai, Chu-văn-Tuyên, 26 tuổi, quán xã An-lạc, huyện Kim-bảng, Nguyễn-huy-Biên, 40 tuổi, làm nghề sao-làn, quan xã Bích-trì, huyện Thanh-liêm ngụ tại phố Cồng-đình, Nguyễn-văn-Boãi, 15 tuổi, quán xã Lang-mạo, huyện Bình-lục, Dương-kim-Kinh 43 tuổi, quán xã Bảo-khê, huyện Thanh-liêm, Ngô-kim-Quyết, 36 tuổi, quán xã Mậu-chử, huyện Thanh-liêm, trước đây, trong năm 1921 đã sắn phạt 20 ngày tù và tội đánh người bị thương, Phạm-văn-Bưởi, 54 tuổi, quán xã Lư-xá, huyện Thanh-liêm, Nguyễn-văn-chương, 21 tuổi, quán xã Bất-xi, huyện Gia-viễn, Ninh-bình, Nguyễn-hữu-Chuẩn, 24 tuổi, quán xã Vụ-vẻ, huyện Gia-viễn tỉnh Ninh-bình, Vũ-văn-Vân, 22 tuổi quán xã Gia-mỹ, lính lệ ở huyện Gia-viễn tỉnh Ninh bình, Đinh-khắc-Ốc, 32 tuổi quán xã Vụ-tế, huyện Gia-viễn, tỉnh Ninh-bình, Nguyễn-văn-Giá 40 tuổi, quán xã Sơn-quất, huyện Gia-viễn tỉnh Ninh-bình, Trần-như-Cửa, 31 tuổi quán xã Diêm-giang, tỉnh Ninh-bình, 18 tên kia đều bị sơ cảm làm biên bản phạt vi-cảnh mỗi người 5 đồng, còn nhà chủ là M. Bá-Kỳ và con trai là Phạm-duy-Phương thì sung biết tên xứ nghị thế nào.

SƠN-TÂY

Kẻ trộm. — Cuối tháng décembre mới rồi, kẻ trộm vào nhà hai viên đội Tây lên tập tuyển ở Sơn-tây, lấy mất nhiều quần áo, đồng hồ đánh thức, đồng đồ quà quít, bút máy và một cái ví đựng 50 $ cùng các giấy má khác.

VIỆC TRUNG-KỲ

BUE

Một sự nguy hiểm cho hành khách xe lửa. — Ngày 6 décembre vừa rồi sau khi xe hỏa đã đến gare Huế hồi 6 giờ 15 phút, thấy có một người nhà quê đến trình với ông chef gare Huế rằng : Khi xe chạy đến đường garde gần tiệm rượu Pau cam thì có người ở dưới đường ném vào toa xe hạng tư một viên đá rất to, nếu viên đá ấy trúng nhằm đến ai thì có thể bể đầu mà chết may xeo lại trắng nhằm cánh tay người nhà quê ấy, trắng mạnh quá, làm cho cánh tay phải bầm. Người nhà quê đến xét cho. Thầy chef gare ấy chẳng muốn tìm cho ra đâu làm điều phi vi ấy, song nghiệt vì nỗi không ra tìm không thấy viên đá ấy ở đâu, thì khó lấy cho có tan chứng sau lại thôi. Xem như thế thì những người đi xe hỏa khi trời đã tối thì cũ ở nên ra đứng ở bên ngoài, còn những người có chức phận xem sóc việc cảnh sát ở thành phố cũng nên lưu tâm đến những chuyện như thế nầy mà đề phòng.

Một người kẻ chết rất có hiếu. — Ở làng Cao-đôi-ấp thuộc huyện Phú-lộc vừa rồi có xảy ra một cái án mạng chết trên khiến ai nghe cũng thương, thấy càng thêm xót.

Số là một người thuyền chài đã 42 tuổi tên là Trần-văn-Chữ ở làng Tuân-lương. Người ấy có một bà mẹ già nay tuổi đã 85 mà người kẻ chài ấy chẳng lấy vợ chỉ biết cung phụng lão mẫu, lại chẳng có nhà cửa, duy có chiếc thuyền rách mui mẹ con lắm hút tháng ngày mà thôi. Người ấy một ngày đi chài lưới, có khi nhiều mua gạo nuôi mẹ, còn tự mình chỉ ăn khoai sắn mà đỡ đói. Một hôm trời mưa gió quá trớ là ngày 27 tháng 10 vừa rồi. Người kẻ chài cột thuyền chắc chắn ở bờ sông, dặn mẹ nằm để đi anh ta đi làm, đến khi trở về thì chẳng thấy thuyền nữa đi tìm nơi ngày mới thấy một cái mui thuyền mà thôi, còn người chẳng có, người kẻ chài hết sức kêu khóc đi kiếm tìm suốt hai ngày không có, mãi đến ngày thứ ba thấy mới nổi. Thương thay, người con có hiếu thấy mẹ chết nỗi trôi quê khổ đường ấy, toan liều mình chết theo, song nghiệt thay nếu chết thì không ai mai táng mẹ nên phải chịu thiệt bỏ mẹ già chẳng lấy chi chôn cất, đành chịu bán mình cũng chẳng ai mua, sau có người thấy thương tình giúp cho ít nhiều mà tổng táng. Người kẻ chài nấy thực là có hiếu đạo đáng thương, chôn mẹ rồi thì lại hết sản nghiệp, vậy mà mỗi ngày hai lần đem bát cơm đến nuôi đến cùng tận nơi mộ, mỗi khi cúng cơm thì khóc vang rầm cả, gần xa ai cũng nghe. Một người học thức không có mà biết điều hiếu hạnh đường ấy, thì thực là quí hóa lắm thay.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Vụ ăn-cướp bị mật. — Sáng thứ bảy, 4 décembre 1926 vụ sát-nhân đã bỗ ra làm cho người xóm Lagrandière thấy đều náo động. Cả ngày bàn luận không ngớt. Đêm-hà với đêm-hè, đêm ông với đêm ông, ngồi đâu đứng đâu cũng bàn về đấy. Bởi vậy một cô ở phố đàng Colonel Boutonnet, giáp với Lagrand ère Verdun, chiều mất ngủ gà đâm với đến-hà lối xóm, bà mệt cũng phố ở gần. Trong khi cô ngồi nói chuyện, bà vú đặt hai đứa con của cô ra quán nước đa mua bánh. Chỉ rằng lúc bấy giờ nhà lồ không, Giấy phút có chạy về thấy đèn nhà tắt hết hay là chưa cháy, cô bước thẳng vào trong, người đâu, ba người vật cô trói lại đưa dao đòi giết, không cho lộ một tiếng gì. Trói rồi nhét khăn vô miệng lột hàng nhận xoàng của cô, lột mất đại đồng nhận xoàng của cô, rồi lục tải lấy chìa khóa mở tủ kính tủ sắt khoản hết bạc tiền, quần áo quơ sạch, Cmop buồm rồi cô mới bỏ ra hàng hà, ngoắt người lối xóm.

Lối xóm chạy tới mở cho cô và lấy khăn ra khỏi miệng, thì cô hãy còn mấy mặt tái xanh.

Cô bẹp lên, cô khai sao đây ? Cô có biết mặt chăng ? Tưởng cô đến không biết mặt kẻ cướp, cô cũng phải hiểu phải nghĩ, vì sáu trộm cướp của người đi đêm chỉ. Không ! ý kẻ cướp ở xa, biết số cô của lại ở một mình, tới mà làm ra nông nỗi. Cô này là con ông huyện Nguyễn-văn-Hột ở đàng Espagne.

Mới sáu giờ, đèn vừa nổi ngọn, dám vào nhà trói người lấy của thật quá sức gan. Tới ở xóm Lagrandière trên 20 năm tôi chưa hề thấy xóm ấy làm ra một cái trường ghê gớm như lúc hãy giờ ; nhứt là từ mấy tháng nay là từ đường hêm Verdun nổi sang mo cào, nhưng tay có-bạo điểm đáng tựu về đó đông lắm ; làm ra xóm Lagrandière Verdun trở lên một cái trường-bon, thiên hạ ngày đêm nượp nượp. Cứ-bạo sanh trộm cướp, như ruồi sanh tửa. Lúc này lại gần tết Annam, càng phải hết sức đề phòng.

Số Tuất-sánh có nên để mất trộng vào đây chăng ???

L. T. T. V.

GRAND ARRIVAGE !!!
Lits Hongkong (piliers carrés) en cuivre doré et tous accessoires pour literie.
Glaces biseautées et unies toutes dimensions et formes pour ameublement — Grand choix de Baguettes Dorées pour encadrement et tenture.
TRỊNH-XUÂN-NGHĨA,
7 Rue du Chanvre Hanoi -- Tél. n° 250.

Máy điều khuyến về cách đề-phòng bệnh đau mắt

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội-đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có nhứt mắt, đã phải chữa ngay ; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là ví lẽ ấy.

Bản hiệu đã đến tận quan danh sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc.

COLLYRE JAUNE
selon formule du Docteur CASAUX
Hiệu bào chế CHASSAGNE
Lafon và Lacaze
có bằng bào-chế đệ nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, kê-nghiệp
59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Các thứ rượu nhỏ chẳng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « Tonique Tonkinois » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, chỉ nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-biệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Tràng-tiền.
HANOI
Xin chớ lầm hộ các cửa-hàng ở các tỉnh khác không thuộc về tỉnh ấy.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỪ LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-liện thì nên dùng thuốc :
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Urotormine
Giá 1$80 một hộp

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty
(Đường Bảo-đài, Rừng Phố vị, Rừng Hạ-cương)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
ĐIỆN THOẠI SỐ 150
CỦI, THAN,
GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng sẽ cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.
RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.
Có những tại Đáp-cầu, Yên-viên, Bắc-ninh.

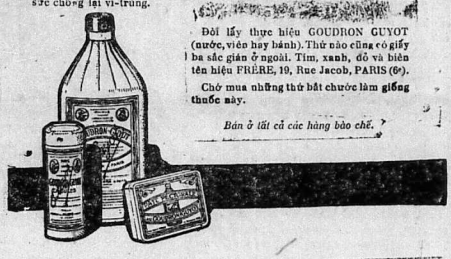

Người này không sợ rét!

Người lực-sĩ này có thể sống phơi được mùa đông tháng giá, vì buồng phổi, và ống phổi được bảo-vệ một cách chắc-chắn. Độc-giả tất hẳn ngực người ấy chẳng che đậy gì thế kia thì bảo-hộ thế nào? Bảo-hộ không phải ở ngoài, nhưng bảo-hộ ở trong, vì bảo-hộ bằng một thứ thuốc rất là công hiệu, chế bằng chất lấy ngay ở cây-thông bể Na-uy, tức là thuốc:

GOUDRON GUYOT

Thuốc ấy ngấm vào ống phổi, buồng phổi làm cho rịu những sự xúc-động, gây nên bệnh ho, làm cho thuốt-mái dễ thở, cho sức hô-hấp được rộng rãi hơn, cho rão và liền các màng khiếu, cho hết đờm rãi đi. Các bệnh ho trở hắn, những người yếu phổi hay đau phổi nhờ thuốc ấy chống có sức chống lại vi-trùng.

Đòi lấy thực hiệu GOUDRON GUYOT (nước, viên hay bánh). Thứ nào cũng có giấy 3 ba sắc gián ở ngoài. Tím, xanh, đỏ và biên tên hiệu FRÈRE, 19, Rue Jacob, PARIS (6e).

Chớ mua những thứ bắt chước làm giống thuốc này.

Bán ở tất cả các hàng bào chế.

Thuốc bổ mạnh vô cùng và hữu ích cho mọi người.

BILLEROS

làm cho cứng cát gân cốt
làm cho sanh sắng tinh thần

Thuốc này trị hay tất những chứng bịnh như là:
Lạc giọng - Lưng dùng
Mỏi gối - giả dượi
mất máu - Trệ tinh.

Chẳng hại người mà làm cho người trở nên non, trẻ. Hãng BILLEROS ở đường de mironesnil, môn bài 20.
Ở Hanoï thuốc nầy bán tại tiệm thuốc LAFON & LACAZE và trong các tiệm thuốc Khác.

RU'Q'U PIPPERMINT

ĐỜI CHO ĐƯỢC HIỆU

GET!

Rượu nầy uống mát khan tiếng và tiệu.
Làm bằng đường tinh anh.

BÀ CHỮA NHỮNG CREMES BẠT-HÀ. ¢
Pha lộn với nước, rượu Bạt-hà Pippermint tống lấy làm mát mà lắm.
Hãng cất ra từ năm 1796 ông GET FRÈRES ở thành REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

3001

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU
DOCTEUR CASAUX
DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi,
đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến-hiệu lạ thường — Không sốt
Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có ống nhỏ rọt. . . . . 0$30

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:
PHARMACIE CHASSAGNE
59, RUE PAUL-BERT, HANOI

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì lực khắc tuyệt nọ

RÔM-SÀY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudel thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sảy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn: 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng-tiền
HANOI

3003

CẢ NĂM CÓ MỘT LẦN

Kỳ Hội-chợ năm nay bản-hiệu cũng có dự cuộc.

Bản-hiệu có đủ các thứ DA để làm *GIẦY, VA-LÍT, MALLETTES, HÒM DA, YÊN NGỰA* cùng *CÁC THỨ HÀNG* bằng da khác nữa.

Xin các quý khách quá hộ tới xem mới rõ cho là nghệ của bản-hiệu chuyên-chế

Bản-hiệu xin tính *GIÁ ĐẶC BIỆT* để thỉnh các quý-khách chiếu-cố được lần giải cho hai chữ công-nghệ của bản-hiệu thêm thịnh-đạt thì bản-hiệu rất cảm tạ.

Mua buôn xin tính giá riêng.

GIANG-THỊNH

Hanoi: 1, Rue Jules Ferry. — Nam-dinh: 27 Rue Carreau.
Foire de Hanoi 1926.
Série I n° 1.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính nửa giờ.

Giá tiền 0$80

Dù các ngài dùng dọ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau dớn đã liều tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

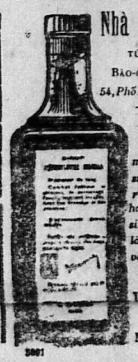
lại chữa các bệnh như là:

Đau tỳ vị, bệnh gầy, bệnh ỷ chưa vận vận...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
9, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU
BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay hết vẫn. Trị anh mắt máu khi huyết suy yếu, thân thể gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rao phổi, làm cho hay ho dột.

ẤY LÀ:
THUỐC NƯỚC
BỔ HUYẾT
MÁU BỔ 1$40

3001

KÝ TÊN KHÔNG RÒ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có viết thư đòi hỏi báo-quán, thì xin biệt cho tên in ở tờ giấy gửi báo, hoặc là gửi cho báo-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm đỡ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vào vân vân, hoặc thảo qua, không sao đọc được, thành ra [illegible] không [illegible] mà trả lời.

Âu Tây tư-tưởng

DỊCH-VĂN THƯ-XÃ

Bác-kỳ thống-sứ đại-thần ROBIN
đại nhân sùng tập

E. VAYRAC và NG.-V.-VINH LÃM CHỦ-NHẬM

Khởi đầu xuất-bản « Truyện Ba người ngự-lâm pháo-thủ », in từng quyển nhỏ vừa bỏ túi, 72 trang có bìa, mỗi quyển có tóm các hồi trước để ai mua quyển nào xem cũng biết đầu đuôi.

Mỗi quyển. . . . . 0$05

Hiện đã in ra được bốn quyển: một quyển tựa Dịch văn thư xã, nguyên-văn của ông E. Vayrac, Nguyễn-văn-Vĩnh dịch, và ba quyển đầu « NGỰ LÂM PHÁO THỦ ».

Sau này mỗi tháng in ra hai quyển là ít. Qui khách các nơi xa có thể gửi mua sẵn quyển kịp rồi.

Ai gửi mua xin cứ viết thư và gửi tiền đến bản quán.

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-nhị. — 12 mã-lực. — Vỏ đường lịch sự và vỏ đường co-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đẳng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

BỘ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3010

CRANDS MAGASINS REUNIS

Phố Paul-Bert — Hanoi

CÁC ĐỒ MẠNG TET

TẠI GIAN HÀNG ĐỒ VÀNG BẠC

Carafon nửa pha lê hình tròn, cổ mạ bạc, có nút.	1$50
Carafon nửa pha lệ hình giai, cổ lớn mạ bạc	1$75
Coupe có chân cao, mạ bạc, viền đỏ, ở trong bằng pha lê	3$75
Coupe có chân, đồng mạ bạc, ở trong bằng pha lê.	3$25
Đồ uống nước chè, uống cà phê, bằng kim khí mạ bạc, một ấm cà-phê, 8 cái chén, có quai giữ nóng, khay chữ nhật.	45$00
Đồ uống rượu, 6 cái cốc, kim khí mạ bạc, khay mạ bạc, khay bù dục, thành khay kiểu lạ	1$80
Timbale kim khí mạ bạc, có trạm.	2$25

民德織造廠 MANE-KHUNE

FABRICATION CHAUSSETTES, BAS ET TRICOT EN FIL ET COTON DE TOUS GENRES
VENTE EN GROS ET DÉTAIL

N° 69, Rue Chinoise, N° 69
HAIPHONG (ork'n)
TÉLÉPHONE N° 409

Bản-hiệu để bít-tất dài ngắn và áo dicot bằng chỉ fil và các bít-tất lớn nhỏ đủng có, xin các quí-khách quá bộ đến mua thì tôi lấy làm ân-hạnh vô cùng.

Đại-lý: WA-TCHONG
118, Rue des Voiles, Hanoi
TÉLÉPHONE N° 531

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giấy nói số 59

XIN ĐỂN ĐỌC MA HỎI:

KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ* . . . . . *Một litre:* 2$40
Trước khi ăn cơm nắng một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* 1,25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* 1,25
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm* . . . . . *Một chai:* 1,25

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . . *Một chai:* 0,80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phiền người mua phải chịu

3003

Eau "PRIOR"

Nước suối để uống với rượu mạnh, như Cognac, hoặc uống không để giải khát và tiêu-thực.

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-dinh, Bến-thủy, Thái-hòa, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thanh-xá, Saïgon, Pnom-Penh.

3007

TENTEZ LA FORTUNE

ouvrez lui votre porte

VỚI 15 QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC

500.000 quan

Nếu được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Chỉ 15 quan 15 đến rồi về sau đúng làm 15 tháng mỗi tháng 30 quan, theo như luật ngày 15 tháng 6 1920 thiệt là chắc chắn cho người mua.

Theo đúng số tiền mà quí-khách nhận ngay được một số vé được dự ngay cuộc rút số để xem đến khi số mình được trúng thì thôi. Mỗi PHIẾU PANAMA được trúng thì được tiền từ 500.000 cho đến 1.000 quan, hay là vé sau cũng được hoàn lại 400 quan.

Thiệt là một sự đỉ đánh rất chắc chắn và lời nhiều

Có đến 200 triệu quan về số được trúng số

Mỗi kỳ số số các người lại nhận được bản kê những số trúng không mất tiền. Mỗi năm có 4 kỳ số về vào những ngày:

15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc số số thì xin gởi ngay 15 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8, Rue Papère, MARSEILLE (France)

3046 d

Certifié l'exactitude — Imprimerie du Trung-Bac Tan-Van — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)